

Appell

www.folkehjelp.no
Nr. 1, 2011

**Sør-Sudan,
Afrikas 54. land:**
– Friheten gir oss muligheter

**Hvem er de
papirløse?**

Fagblad Sanitet

**Sier nei til
machomenn**

Appell

Utgiver: Norsk Folkehjelp
Nr. 1, 2011. Årgang 71

Tidligere *Melding, Helse, Helse
Miljø Trivsel, Norsk Folkehjelp og
Magasinet Norsk Folkehjelp*

Postadresse:

Postboks 8844 Youngstorget
0028 OSLO

Besøksadresse:

Norsk Folkehjelp
Storgata 33 A, OSLO

Telefon: 22 03 77 00

Faks: 22 20 08 70

Internett: www.folkehjelp.no

Redaktør: Torunn Aaslund

E-post: taa@npaid.org

Medarbeidere dette nummer:

Sissel Fantoft, Christine Baglo,
Sissel Rasmussen, Tine Solberg
Johansen, Lena Fiske, Cecilia
Skepp Antonisen, Eline Anker,
Audun Herning, Ivar Christiansen,
Tor-Henrik Andersen, Kari Bucher;
Bibiana Dahle Piene og Helle
Berggrav Hanssen.

Grafisk utforming: Heydays

Trykk: Aktietrykkeriet a.s, Fetsund

Opplag dette nummer: 33 000

ISSN 0804-7758

Annonsekontakt:

Arild Halsne, tlf.: 915 90 578

E-post: arild@hrme.no

Redaksjon avsluttet: 17. februar

Signerte artikler gir ikke nødven-
digvis uttrykk for Norsk Folkehjelps
syn.

Ønsker du å bli medlem? Kontakt
oss på telefon 22 03 77 00, eller
besøk oss på www.folkehjelp.no

Norsk Folkehjelp

Fagpressen

foto: Sissel Rasmussen

foto: Marius Hansen

foto: Timothy McKulka/UNMIS

Innhold

AKTUELT

- 4 Orrvar Dalby tok oppdraget som konstituert generalsekretær på strak arm.
- 6 Berta Caceres leder an i kampen for demokrati i Honduras.
- 8 Solveig Igesund mener at frivillig arbeid er alfa og omega for samfunnet.

VIS SOLIDARITET

- 10 Hvem er de papirløse i Norge? Vi har møtt fire på Veumaléen mottak .

FOLK FORANDER VERDEN

- 15 Støtt palestinske flyktninger i årets 1. maiaksjon.

FAGBLAD SANITET

- 19 Denne gangen ligger Fagblad Sanitet inne i Appell, det kan nappes ut.

TEMA: SØR-SUDAN

- 20 Folket i Sør-Sudan har stemt for løsrivelse, hva nå?
- 23 Ivar Christiansen har gjennom 22 år i Norsk Folkehjelp fått et personlig forhold til Sør-Sudan.
- 24 Under krigen la Batali Gabriel ut miner, nå rydder han dem.
- 26 Møt fem fra Sør-Sudan og hør om deres håp for fremtiden.

COLOMBIA

- 30 Kvinner fra Wajuu-folket i Colombia har selv tatt initiativet til politisk og kulturell skoling.

LEDER

Kampen for likhet og inkludering

FRIHET ER ET begrep alle kan omfavne, fra menneskerettighetsaktivister til våpenlobbyister. Kampen for likhet derimot provoserer. Norsk Folkehjelp mener at ulikhetene i verden er villet og at bare rettferdig fordeling av godene kan løfte folk ut av fattigdom og inkludere dem i samfunnsutviklingen.

Folket i Sør-Sudan akkurat har stemt for løsrivelse fra nord som systematisk har diskriminert og undertrykket folket i sør. Sørsudaneseerne har kjempet for likhet i mange tiår og flere millioner mennesker har gitt sine liv.

I januar stemte de for en ny fremtid og nye muligheter – for å etablere Afrikas nyeste stat. Veien videre blir vanskelig. Sør-Sudan mangler alt, men folket er optimistiske, for i de fem årene som har gått siden fredsavtalen ble underskrevet, har livene deres sakte men sikkert blitt bedre.

I Norge benytter myndighetene tallet 18 000 for å vise hvor mange papirløse som finnes her i landet. Dette tallet inkluderer også folk som nylig har fått avslag og som snart vil sendes ut på normalt vis. Kampanjen papirløse.no, anslår at antallet papirløse som fremdeles oppholder seg ulovlig i Norge etter fem år er mellom 1500 og 3000.

Dette er 3000 mennesker som lever i skyggene, utenfor de ordinære samfunnsstrukturene. De må stadig være på vakt. De blir lette ofre for samfunnets ulver i en underverden av narkotika og sextrafikk. Myndighetene kan ikke påberope seg mangel på kunnskap for også dette er villet politikk. Med åpne øyne holdes disse menneskene utenfor fellesskapet. Myndighetene argumenterer med faren for at nye bølger med flyktninger vil velte inn over våre grenser hvis man viser et snev av menneskelighet, mens det i virkeligheten er jakten på velgere som er motivet. Vis solidaritet med de papirløse ved å engasjere deg i kampanjen «Ingen mennesker er ulovlige» på papirløse.no!

Torunn Aaslund
Redaktør

FORSIDEBILDE

Kvinnen fra Sør-Sudan har akkurat avgitt sin stemme for uavhengighet.

FOTO: Ivar Christiansen

På strak arm

Forespørselen om å steppe inn som konstituert generalsekretær kom brått på for Orrvar Dalby (58). Men han tok utfordringen på strak arm.

TEKST Sissel Fantoft FOTO Werner Anderson

«Når man ser hvor voldsomme utfordringene er andre steder forstår man hvor godt vi har det i Norge. Da blir kontrastene store.»

– **JEG MÅTTE SELVSAGT** tenke litt og snakke med kona mi, men jeg bestemte meg ganske raskt for at hvis det var oppslutning fra styret og de ansatte så fikk dette være mitt bidrag i den situasjonen som var oppstått, sier Dalby.

SPENNENDE BRANSJE

Orrvar Dalby er født og oppvokst i Brumunddal. Han gikk først på kommunal linja ved Norges kommunal- og sosialhøgskole, og har senere tatt juridikum. I 30 år jobbet han i kommunal sektor. Først i Lofoten, og senere har han blant annet vært rådmann i både Hurum og Lier.

– Jeg har alltid vært interessert i internasjonalt arbeid og internasjonal politikk, så da jeg i 2005 fikk muligheten til å bli utenlandssjef i Redd Barna tok jeg et valg. Det har jeg aldri angret på, dette er en utrolig spennende bransje.

VIKTIG ÅR

I 2007 kom Dalby til Norsk Folkehjelp, først som seksjonsleder, og fra 1. mai 2008 som leder for utenlandsavdelingen.

– Jeg trives veldig godt i Norsk Folkehjelp. Vi er en solidaritetsorganisasjon, vi er uredde og vi tar standpunkt. Slik sett skiller vi oss fra mange av de andre bistandsorganisasjonene, sier Dalby, som synes det har vært spennende å gå løs på nye arbeidsoppgaver. Han er allikevel fast bestemt på at han skal tilbake til stillingen som leder for utenlandsavdelingen, men styret har bedt ham sitte i sjefsstolen i hvert fall til over høstens TV-aksjon.

– Dette er et viktig år for Norsk Folkehjelp. I tillegg til TV-aksjonen skal

vi ha landsmøte i slutten av august, og det er en stor begivenhet for organisasjonen. Vi skal også forhandle frem en ny fireårig rammeavtale med NORAD, utarbeide en ny fireårsplan for den internasjonale satsningen vår og gå gjennom den nasjonale strategien. Og alt dette kommer jo i tillegg til vårt ordinære arbeid.

STORE KONTRASTER

Medlemsmassen i Norsk Folkehjelp hadde i fjor en vekst på om lag sju prosent og har nå passert 10 000.

– Jeg er mektig imponert over alt det frivillige arbeidet som utføres av våre medlemmer. Ikke minst positivt er all den engasjerte ungdommen som velger Norsk Folkehjelp som sin organisasjon, sier Dalby. Han har selv besøkt en god del av Norsk Folkehjelps prosjekter i utlandet.

– I øyeblikket har vi programmer i 35 land, så jeg har ikke besøkt alle. Det kan ofte være litt vanskelig å komme hjem igjen etter slike turer. Når man ser hvor voldsomme utfordringene er andre steder forstår man hvor godt vi har det i Norge. Da blir kontrastene store. Samtidig har vi jo fortsatt utfordringer i Norge, og Norsk Folkehjelp ønsker også å sette søkelyset på disse, blant annet i flyktning- og asylpolitikken.

Orrvar Dalby vokste opp med en far som var svært engasjert i fagbevegelsen.

– Jeg er selv organisert i Handel og Kontor, og vi i Norsk Folkehjelp er veldig stolte av opphavet vårt. Jeg skal etter beste evne bidra til å fortsette det gode samarbeidet med fagbevegelsen, avslutter Dalby.

Motstandskamp etter kuppet

Halvannet år etter kuppet er Honduras fortsatt i kuppmakernes klør. Men motstandsbevegelsen er sterkere enn noensinne.

TEKST OG FOTO Christine Baglo

– **KUPPMAKERNE TRODDE AT** motstanden ville gå over etter tre dager. Det gjorde den ikke. *La resistencia*, motstanden, er sterkere enn noensinne, og vokser fortsatt. Kuppet har samlet en rekke ulike organisasjoner og grupperinger på kryss og tvers, på en måte vi aldri har sett før i hele Latin-Amerika, sier Berta Caceres, en av de kvinnelige lederskikkelsene i Folkets nasjonale motstandsfront (FNRP), populært kalt El Frente, som ble dannet spontant samme dag som kuppet.

KREATIV PROTEST

Den ikke-voldelige, sosiale og etter hvert stadig mer politiske bevegelsen favner alt fra arbeider-, bonde-, urbefolknings- og miljøorganisasjoner til de homoseksuelle, feminister, katolikker, evangelister, kunstnere, poeter og politikere fra flere partier som er mot kuppet. Bevegelsen er også spesiell fordi mange av lederne er kvinner.

– Vi organiserer streiker, demonstrasjoner og gatestengninger, men vi bruker også kreative protestformer som festivaler, konserter og utstillinger, forteller Caceres, som også er en av lederne i Norsk Folkehjelps søsterorganisasjon i landet, Det sivile råd for folke- og urbefolkningsorganisasjoner i Honduras (COPINH).

NY GRUNNLOV

Men frontens hovedmål er ikke bare gjeninnsettelse av den avsatte president-

Berta Caceres er en av de kvinnelige lederskikkelsene i Folkets nasjonale motstandsfront.

«Vi organiserer streiker, demonstrasjoner og gatestengninger, men vi bruker også kreative protestformer som festivaler, konserter og utstillinger»

en Manuel Zelaya – de krever også en ny, folkelig grunnlovsforsamling.

– Den grunnloven vi har nå er diktert av oligarkene, de transnasjonale selskapene, militæret og USA, som ønsker å kontrollere Honduras som et strategisk punkt i Mellom-Amerika, sier Caceres.

Mer enn 1,4 millioner av landets befolkning på omkring åtte millioner har til nå skrevet under på disse kravene.

– Nå jobber vi også med å drøfte punkter til den nye grunnloven. Det er selvsagt utfordrende med så mange forskjellige grupper involvert, men det er veldig viktig og nyttig, påpeker Caceres.

– Tror du at fronten etter hvert vil utvikle seg til et politisk parti?

– Det er delte meninger om dette innad i bevegelsen, men jeg er av den mening at det kan være en vei under en eventuell ny valgprosess, sier Caceres.

GRØNN KAPITALISME

Det er nå over ett år siden den konservative presidenten Porfirio Lobo tok over makten etter et omstridt valg i Honduras. Den gamle presidenten Manuel Zelaya lever fortsatt i eksil i Den dominikanske republikk.

– Lobo er mer intelligent enn Roberto Micheletti (mannen som overtok styringen av landet etter kuppet, red. anm.), og har åpnet opp både for samtaler med motstandsbevegelsen og for en amnestiordning som muligens kan medføre at Zelaya kan komme tilbake til Honduras. I tillegg har han blant annet nedsatt en sannhetskommisjon. Men det betyr ikke at Lobo er mindre farlig, tvert imot. Han har åpnet opp for gruvedrift, tømmerdrift, biodieseldyrking og en rekke nye megaprojekter, som vannkraftutbygging i sårbare naturområder under dekke av at de er «miljøvennlige prosjekter» og at landet trenger investeringer. Men folket som har vernet om naturressursene i alle år, er ikke blitt konsultert, og er klart mot det. Dessuten sitter de på ytterste høyrefløy og følger med som hauer på

det presidenten foretar seg, mens de «stryker pyjamasen hans», understreker Caceres.

Zelaya ble som kjent tatt på sengen under kuppet.

ØKT VOLD

I tillegg advarer nå både Caceres og flere store menneskerettsorganisasjoner, inkludert Human Rights Watch, om at er menneskerettssituasjonen i landet er alarmerende. Hundrevis av organisasjonsledere, motstandsfolk og journalister er blitt drept. Dødskvadronene er tilbake på gatene.

– Volden og undertrykkelsen har økt. Ulovlige arrestasjoner, tortur, draps-trusler og seksuelle overgrep er vanlig. Telefonene våre blir avlyttet, hjemmene og familiene våres overvåket, og elektriske sjokkladninger blir brukt for å sette kommunikasjonsutstyr ut av spill, forteller Caceres, som selv også har opplevd å bli arrestert.

Hundrevis av motstandsfolk er også tvunget eksil i nabolandene.

– Regjeringen forsøker å kriminalisere motstandsbevegelsen. Nylig vedtok de en ny antiterroristlov, myntet på oss, ifølge Caceres.

USAS SKYGGE

Etter kuppet har også USAs tilstedeværelse økt betraktelig.

– Deres strategi er å destabilisere hele sonen, mener lederen.

USA har anerkjent nyvalget, men har uttalt offentlig at de er bekymret for den forverrede menneskerettighetssituasjonen i landet. Den politiske krisen har også skapt et vakuum som er blitt utnyttet av kriminelle, spesielt narkotikabandene.

Men Caceres har ikke mistet håpet, tvert imot.

– Folket i Honduras er ikke det samme som før etter den 28. juni 2009. Motstanden vokser stadig!

BAKGRUNN Kuppet i Honduras

- 28. juni 2009 ble Honduras' president Manuel «Mel» Zelaya styrtet i et statskupp. Kuppet ble organisert av landets store forretningsmenn, oligarkene, og politikere fra landets to ledende partier, Det liberale partiet (som Zelaya selv var medlem av) og Det nasjonale Partiet.
- Parlamentets president, Roberto Micheletti, tok over makten til det ble organisert et omstridt nyvalg i november, der den konservative politikeren Porfirio Lobo ble valgt til president. Valgdeltakelsen var historisk lav.
- Motstandsgruppene i Honduras anerkjenner ikke valgresultatet.
- Kuppet ble fordømt internasjonalt, og Honduras ble kastet ut av Organisasjonen for amerikanske stater (OAS).
- Følg saken: copinh.org
voselsoberano.com
resistenciahonduras.net

– DET NYTTER Å ENGASJERE SEG!

Det er i Norsk Folkehjelp Solveig Igesund føler seg hjemme. Lederen av det sentrale ungdomsutvalget vil jobbe med det hun brenner for – solidaritet – på lang sikt.

TEKST OG FOTO Sissel Rasmussen

SOLVEIG IGESUND ER 24 år og sunnmøring. Nærmere bestemt fra Fosnavåg. Tettstedet på Bergsøya har fått bystatus, mens fuglefjelløya Runde nok er en mer kjent øy i hjemkommunen Herøy. Et godt sted å vokse opp, ifølge Solveig.

Det gikk i fotball, håndball og dans – på samme tid – da Solveig vokste opp. Frivillig arbeid var en naturlig del av livet.

– Jeg mener at frivillighetsarbeid er alfa og omega for samfunnet. Det er en stor verdiskaping i seg sjøl, og en skole i demokrati. Gjennom barne- og ungdomsorganisasjonene lærer vi om valg, representasjon, flertall og mindretall. De som er engasjerte som unge, har lettere for å ta på seg ansvar og verv på skole eller jobb senere i livet.

Solveig mener det er viktig at ungdom sjøl kan være endringsaktører.

– Å oppleve at holdninger endres gjennom det arbeidet du gjør, skaper tro på av det nytter, sier hun.

VENNINNA KARI DRO Solveig med seg på møte i Norsk Folkehjelp Ungdom i Bergen. Da hadde Solveig vært på utallige informasjonsmøter på jakt etter sin organisasjon.

Etter videregående i Ulsteinvik ville 19-åringen gjøre noe annet enn venninnene, og språk var spennende, så hvorfor ikke dra til Cuba og lære spansk?

I løpet av fem måneder i byen Cienfuegos, med en professor som kun snakket spansk, hadde Solveig tapt sitt hjerte til Latin-Amerika. Hun bodde hjemme hos en familie og språket kom rimelig fort inn. Den politiske interessen våknet på Cuba. Urettferdigheten gjorde at hun fikk lyst å gjøre noe selv.

Etter oppholdet på Cuba, meldte hun seg på frivillig arbeid og skole i Guatemala. Etter én måned med spanskundervisning, jobbet hun som lærer i et par måneder, for fattige mayabarn på en frivillig drevet skole i en liten by, som het Santa Maria de Jesus. Vel hjemme i gamlelandet tok hun et halvt år med Latin-Amerika-studier, og trålet Bergens studentmiljø på jakt etter den rette organisasjonen for henne.

– Norsk Folkehjelp tenker solidaritet, ikke veldedighet. De jobber politisk og langsiktig. Det finnes ikke fattigdom, men urettferdig fordeling. De tar standpunkt. Det liker jeg.

Og hun ble kastet inn i det. Hun ble valgt rett inn i regionsstyret i region vest av Norsk Folkehjelp, som ungdomsrepresentant.

SELV OM DET er Latin-Amerika som har fått den største plassen i Solveigs hjerte, ser hun at urettferdig fordeling finnes overalt. Kulturforskjeller til tross, mye er likt. I løpet av de neste tre årene tar hun en Bachleor i sammenlignende politikk, mens hun på fritida er leder for regionalt ungdomsutvalg, og blir leder i studentgruppa av Norsk Folkehjelp Ungdom i Bergen. Det sterkeste engasjementet har Solveig i det internasjonale solidaritetsarbeidet, men også innen asyl- og flyktningpolitikken og antirasistisk arbeid nasjonalt er hun aktiv.

Høsten 2009 blir hun valgt inn som leder av det sentrale ungdomsutvalget, og dermed sitter hun også i styret til Norsk Folkehjelp. Den forrige ungdomslederen ble ansatt i Folkehjelpa, så Solveig går inn midt i perioden, og skal sitte til august i år, når neste landsmøte avholdes.

– Det foregår en stor organisasjonsdebatt i Norsk Folkehjelp nå, og det er

«Jeg mener at frivillighetsarbeid er alfa og omega for samfunnet. Det er en stor verdiskaping i seg sjøl, og en skole i demokrati.»

mye ungdommene ønsker å endre på. For eksempel kortere tidsperiode for sentrale tillitsvalgte – to år, i stedet for fire slik det er nå. Vi mener det vil bli lettere for folk å ta på seg verv. Ungdom under utdanning flytter på seg, og det kan være vanskelig å binde seg til et verv i fire år, poengterer Solveig.

Flesteparten av Folkehjelpas ungdommer er engasjert i sanitet og førstehjelp, men det er stadig flere som fatter interesse for asyl- og flyktningpolitikk, samt internasjonal solidaritet, forteller Solveig. I 2005 var det bare én gruppe som jobbet med disse spørsmålene, mens i dag har de ti grupper.

NORSK FOLKEHJELP UNGDOM har profilert seg sterkere politisk de siste årene. Samarbeidet med fagbevegelsen, LO-ungdommen, AUF og SU har blitt tettere.

– Vi har en del felles interesser, som internasjonalt solidaritetsarbeid, omfordeling, og ikke minst Palestina-spørsmålet. Det har vært en bevisst satsing på den internasjonale delen i ungdomsarbeidet, og det vil vi fortsette med, understreker Solveig Igesund.

Nå er de i ferd med å lage en politisk plattform for å konkretisere hva de skal jobbe med. Det er første gang en slik politisk plattform lages for ungdomsorganisasjonen.

– Vi vil stille krav til norske myndigheter i forhold til enslige mindreårige asylsøkere, og vi ønsker en bedre førstehjelpsopplæring i skolen. Den er mangel-full i dag, sier Solveig, og fortsetter: – Det vil være lettere å finne samarbeidsprosjekter, og å fronte Norsk Folkehjelp Ungdom når sakene er konkrete.

I løpet av det siste året har hun vært rundt og holdt hilsningstaler på LOs studentkonferanse, på AUFs landsmøte og sommerleir, og SUs sommerleir.

– Vi er på offensiven, smiler lederen, godt fornøyd med at de for første gang fikk holde hilsningstale på AUFs landsmøte og at de fikk legge vervebrosjyrer inn i delegatenes mapper.

Norsk Folkehjelp jobber mindre med nødhjelp enn før, men mer med langsiktig utviklingsarbeid og minerydding. Ungdomsgruppene jobber med de samme temaene på nasjonalt plan.

SOLVEIG IGESUND HAR forlatt Bergen til fordel for Tigerstaden. Til daglig befinner hun seg på Høgskolen i Oslo, og tar et år med utviklingsstudier. Om ikke lenge skal hun ut i feltarbeid i to måned-

er, sammen med tre medstudenter. En fra Burundi, en fra Etiopia og en fra Bosnia. De reiser til Tanzania for å snakke med burundiske flyktninger som har vært i landet siden 1972.

– Tanzania har gitt oppholdstillatelse og statsborgerskap til 162 000 flyktninger. Og så klarer ikke vi å gi opphold til 1000 papirløse flyktninger engang. De store blå øynene blir mer intense enn de har vært under hele samtalen. Gruppen hadde nemlig sitt minifeltarbeid om de papirløse flyktningene i Norge. Dessuten har de tre andre blitt folkehjelpere de også. Hun smiler bredt.

– Urettferdig fordeling fins overalt. Hva med Palestina? Norsk Folkehjelp Ungdom har tatt stilling – vi går inn for boikott av israelske varer.

I solidaritet med palestinerne vil vi ikke kjøpe appelsiner som er dyrket på okkupert jord. Flere virkemidler må tas i bruk. Det hjelper ikke bare å prate. Engasjementet er kommet til overflaten: – Det er dobbeltmoral av norske myndigheter å støtte et prosjekt for å rydde opp i Chevrons oljesøl i Ecuador, mens oljefondet investerer i det samme oljeselskapet som ikke rydder opp etter seg.

I styret sitter hun sammen med Finn Erik Thoresen. Den tidligere utviklings-sjefen i Folkehjelpa, Orrvar Dalby, er nå konstituert generalsekretær etter at Petter Eide for kort tid siden forlot organisasjonen etter uenighet om veivalget videre, ifølge ham selv.

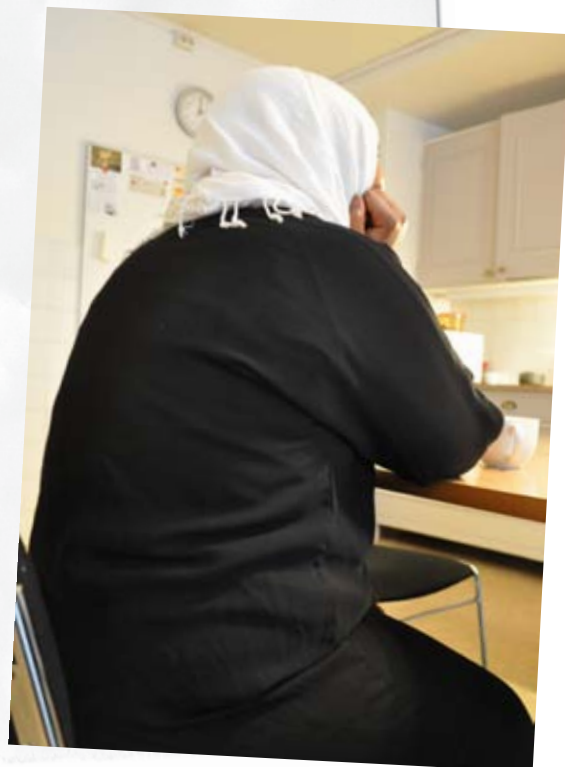
Solveig ønsker ikke å uttale seg om skifte av generalsekretær, men sier hun har stor tro på Dalby. Han kjenner Folkehjelpa godt gjennom mange år. Styreleders engasjement er hun imponert over.

– Hvis jeg kan være like engasjert som Finn Erik Thoresen når jeg er på hans alder, så skal jeg være fornøyd, ler sunnmørsjenta muntert.

Papirløs, men ikke identitetsløs

TEKST OG FOTO Tine Solberg Johansen

Flere tusen asylsøkere har bodd i Norge i årevis uten grunnleggende rettigheter. De papirløse er en sammensatt gruppe av barn, voksne, kvinner og menn. Fire av dem bor på Norsk Folkehjelps asylmottak Veumalléen.

Navn: Atabak Eksandari
Alder: 35 år
Sivilstand: Ugift
Hjemland: Kurdistan (iranske delen)
Antall år i Norge: 8,5 år

Hvorfor flyktet du fra hjemlandet ditt?

– Noen av slektningene mine var politisk aktive og en dag kom politiet til mitt hus for å se etter dem. De var i Tyrkia, men politiet fant politiske bøker som var forbudt så de pågrep meg. Jeg ble satt på glattcelle i fire måneder mens jeg ventet på rettsaken min. Jeg kunne bare sitte eller stå og fikk sår og infeksjoner opp til livet. Da saken kom opp i domstolen ble jeg dømt til ti års fengsel. Jeg fikk noen dagers permisjon fra fengselet og da rømte jeg. Jeg dro først til Tyrkia. På grensen mellom Tyrkia og Hellas ble jeg stoppet. Jeg var redd for å si at jeg var fra Iran så jeg sa Irak og ble satt i fengsel der. Da jeg slapp fri dro jeg igjen til Tyrkia. Jeg tok meg til Norge på en lastebil. Først satt jeg i et spesialrom under én lastebil i 3-4 dager, så byttet jeg til en annen og var med den i to dager.

Hvilke utfordringer møter du i det daglige ved å være papirløs?

– Det verste er redselen for å måtte dra tilbake til fengsel i Iran. Det gjør at jeg føler meg veldig stresset. Det andre er at jeg ikke kan jobbe. Jeg har et liv uten kvalitet. Jeg har ingen rettigheter. Jeg kunne selvfølgelig jobbet svart, det er papirløse som jobber på bilpleiesentre og tjener 300 kroner på ti timer, 30 kroner timen. Men jeg vil ikke bli misbrukt fordi jeg er papirløs. Jeg har jobbet som frivillig med Blå Kors og det var bra, det har jeg ikke noe imot.

– En annen ting er hva folk tenker om meg når jeg sier at jeg har vært i Norge i over åtte år og fortsatt bor på asylmottak. Mange tenker at da må jeg være kriminell. Men jeg er ikke det. Jeg ønsker et uavhengig Kurdistan og er medlem av et parti som er forbudt i Iran.

Ville du flyktet til Norge hvis du visste hva du måtte gjennom?

– Jeg kunne kommet til Norge, jeg kunne dratt til England, jeg kunne dratt til Frankrike. Det spiller ingen rolle, alt jeg ønsker er å være et sted der jeg er trygg. Jeg kom ikke til Norge for å få penger, jeg kom for å få trygghet. Hvis jeg ikke hadde problemer i hjemlandet mitt, tror du at jeg ville sittet her?

Hva er det flotteste minnet fra hjemlandet ditt?

– Jeg hadde det veldig godt økonomisk i hjemlandet mitt. Jeg tjente mye og var økonomisk selvstendig, det savner jeg. Jeg kunne kjøpe det jeg ville og trengte ikke tenke på at det koster penger å ta buss eller besøke lege. Det var også en fin tid med venner da jeg gikk på universitetet. Det savner jeg. Disse vennene har familie og barn nå mens jeg bor på mottaket her.

Navn: Kvinne – ønsker ikke stå frem med navn

Alder: 23 år
Sivilstand: Gift og tre barn
Hjemland: Somalia
Antall år i Norge: 5 år

Hvorfor flyktet du fra hjemlandet ditt?

– Det er krig i Somalia. Vi hadde ikke mat, vi hadde ingenting. Jeg var ung og ville lære, jeg ville mer. Så jeg kom til Norge med fly fra Mogadishu til Danmark og buss fra Danmark til Norge.

Hvilke utfordringer møter du i det

**Vis solidaritet med de papirløse
engasjer deg i papirløskampanjen
«Ingen mennesker er ulovlige» på
papirlose.no**

daglige ved å være papirløs?

– For meg er det vanskelig fordi både mannen og barna mine har oppholdstillatelse i Norge, men jeg har avslag. Jeg og barna mine bor på mottak og mannen min bor og jobber i Oslo. Barna mine er 3 ½ år, 2 år og 7 måneder. Vi bor på et rom uten toalett på rommet. Barna mine har opphold, men må bo på asylmottak. Jeg kan ikke gå på skole. Jeg får litt over 900 kroner annen hver uke så bare det å ta bussen til byen blir vanskelig, det koster 60 kroner tur/retur.

Ville du flyktet til Norge hvis du visste hva du måtte gjennom?

– Jeg vil ikke tilbake til Somalia. Jeg ville bare bort fra krigen.

Hva er det flotteste minnet fra hjemlandet ditt?

– Familien min, søsknene mine. Det er fint å tenke tilbake på da jeg var ung og lekte med andre barn. Jeg kjente mange, her kjenner jeg ikke så mange.

Navn: Kvinne – ønsker ikke stå frem med navn

Alder: 45 år

Sivilstand: Skilt, tre barn

Hjemland: Kurdistan

(syriske delen)

Antall år i Norge: Først 4,5 år, så returnert til Syria og var der i 3 år, kom så tilbake til Norge og har vært her i 3,5 år

Hvorfor flyktet du fra hjemlandet ditt?

– Mannen min var politisk aktiv kurder og i Syria er det forbudt. Som kurder får man ikke ha eiendom, mange får ikke pass, man har få rettigheter. Vi flyktet til Norge. Her begynte mine to barn på skolen og jeg fikk jobb. Men så hentet politiet meg på jobben og returnerte meg til Syria sammen med barna. Mannen min ble igjen i Norge. I Syria plaget politiet oss hele tiden og spurte etter mannen min. Barna mine begynte på

skolen der, men ble mobbet fordi de ikke kunne arabisk. De ba hele tiden om at vi skulle dra tilbake til Norge der de kunne språket og hadde venner, så jeg flyktet tilbake til Norge igjen.

Hvilke utfordringer møter du i det daglige ved å være papirløs?

– Det verste er redselen. Barna mine er konstant redde for at politiet skal komme og hente oss og sende oss tilbake til Syria igjen. De to eldste barna mine går på videregående skole. De sover nesten ikke på natta i redsel for at politiet skal komme, det sliter veldig psykisk.

Det er også vanskelig at barna mine er unge, men ikke kan leve som andre unge på sin skole.

Det vanskeligste er allikevel at vi ikke vet hva som skjer i morgen. Andre unger tenker på hvilken sminke de skal kjøpe i morgen, barna mine må bekymre seg for om de vil bli uttransportert i morgen.

Ville du flyktet til Norge hvis du visste hva du måtte gjennom?

– Jeg tenker bare på barna mine. De ville til Norge fordi de har venner her og har gått på skolen her. Det er ikke noe liv her, men det er hit barna mine ville. Vi ville aldri vært her hvis vi hadde det bra i Syria. Vi ville aldri utsatt oss selv for det stresset det er å hele tiden bekymre seg for at politiet skal komme. Men det er ikke bra i Syria, det er veldig vanskelig å være kurdisk i Syria.

Hva er det flotteste minnet fra hjemlandet ditt?

– Jeg savner familien min og moren min, men jeg vil ikke tilbake til Syria. Det er bare problemer for kurdere der.

Navn: Kvinne – ønsker ikke stå frem med navn

Alder: 29 år

Sivilstand: Ugift

Hjemland: Somalia

Antall år i Norge: Snart fem år

Hvorfor flyktet du fra hjemlandet ditt?

– Det er krig i Somalia og mange grusomme ting som jeg ikke vil snakke om skjedde med meg der. Jeg ble utsatt for mange fryktelige ting, som har ført til store helseproblemer jeg fortsatt sliter med. Bare etter at jeg kom til Norge har jeg gjennomgått fire operasjoner. Så jeg flyktet for å få frihet.

Hvilke utfordringer møter du i det daglige ved å være papirløs?

– Det er vanskelig å bo på asylmottak fordi det er så mange forskjellige mennesker samlet på et så lite sted. Jeg har ikke mann eller barn, jeg har ikke rett til å jobbe og kan ikke gå på skolen. Alt jeg gjør hele dagen er å sitte på det lille rommet mitt. Jeg bare sitter deg og ser i veggene og tenker. Noen ganger forsøker jeg å lære meg norsk selv, men det er ikke enkelt. Jeg går også med en konstant redsel for politiet og for å bli sendt tilbake til Somalia. Jeg er takknemlig for at jeg har fått operasjonene jeg trengte i Norge, og at jeg faktisk får penger hver måned. Jeg skulle ønske jeg kunne jobbe for å få de pengene, ikke bare motta uten å gi noe tilbake. Jeg må si takk til norske myndigheter for det jeg har fått.

Ville du flyktet til Norge hvis du visste hva du måtte gjennom?

– Jeg visste ikke hva som ventet meg i Norge. Hvis jeg visste at jeg bare måtte sitte på et rom og vente i mange år, kanskje jeg ville dratt et annet sted, men jeg kom med håp og jeg ønsker ikke dra tilbake til Somalia.

Hva er det flotteste minnet fra hjemlandet ditt?

– Det var fint å være sammen med familien min. Mamma pleide å lage mat til oss og skjemme oss bort. Nå har jeg ikke sett henne på mange år, men hvis jeg møtte henne igjen ville jeg fortalt henne at jeg er veldig glad i henne, men hun har skjemt oss bort altfor mye.

UNGDOMSLEDER

Godt nyttår alle sammen!

Nå braker det igjen løs med masse spennende aktiviteter og muligheter etter en jul hvor jeg håper alle har fått ladet batteriene.

Årets første utgave av Appell har Sudan som hovedtema. Der har det vært avholdt valg hvor resultatet kanskje blir løsrivelse fra Nord-Sudan. Dette er en utrolig spennende utvikling som jeg vil anbefale alle å holde et øye med.

Som alltid er vinteren en periode med masse aktiviteter hvor ungdom over hele landet deltar. Vi snakker om vinterleirer i uke 8, 10 og 11, påskeberedskapen og masse lokale aktiviteter. I tillegg går høstens TV-aksjon til Norsk Folkehjelps minearbeid rundt om i verden, og ikke minst skal det avholdes Landsmøte, hvor vi i Norsk Folkehjelp Ungdom skal fronte en alternativ organisering av ungdomsorganisasjonen.

Blant mange av de nye aktivitetene vi håper å komme i gang med er et forsøk på å starte et utvekslingsprosjekt for sanitetsungdommen. Der blir det blir mulighet til å besøke andre organisasjoner i utlandet som ligner på vår. Dette kommer helt sikkert til å bli veldig spennende og interessant. I den sammenheng håper jeg at de som drar på utveksling høster erfaringer og opplevelser som kan styrke vår ungdomsorganisasjon i Norge.

På toppen av det hele er kampen for en rettferdig asylpolitikk allerede godt i gang. Norsk Folkehjelp Ungdom har aksjonert og holdt appell i flere store byer i forbindelse med arrestasjonen av papirløse Maria Amelie. All respekt og ære til ungdommene som på kort varsel, trosset værgudene og viste henne og alle andre papirløse i Norge sin støtte.

Sist men ikke minst: året som kommer vil by på mange store utfordringer i form av nye aktiviteter og kanskje en ny struktur. Jeg vet at alle dere ute i lokallagene er klare for å stå på og gjøre dette året til et minneverdig år for oss alle.

Med dette og mye mer, håper jeg dere er klare for et nytt år med masse aktiviteter og muligheter.

Lykke til!

*André Svendsen
1. nestleder,
sentralt
ungdomsutvalg*

PROFIL

Navn: Sigrid Elise Fossan
Lokallag: Veggli og Rollag lag
Alder: 17
Yrke: Student

Beste bok du har lest?

Twilight-sagaen.

Beste film?

Stolthet og fordom.

Hvor lenge har du vært medlem av Norsk Folkehjelp?

Jeg har vært medlem i tre år.

Hvorfor er du medlem?

Fordi det er godt samholdet og en lærer mye om førstehjelp og friluftsliv og slike ting.

Deltok nå på et skredkurs og håper jeg slipper å bruke denne kunnskapen, men hvis jeg må, så er jeg litt bedre rustet.

Hva er det beste ved å være medlem?

Se over.

Hvordan kan folk forandre verden?

Ved å hjelpe en og en og en, hvis alle gjør det, vil folk forandre verden.

Hva legger du i «Solidaritet i praksis»?

Muligheten til å gjøre noe for andre.

Hvor eller hva er du om ti år?

Kanskje ferdig med å studere og dermed ikke i Veggli, men kanskje et annet sted.

Landets første rasismefri studentkro åpner i Levanger

Studentkroen Pau Hana hadde offisiell sone-åpning den første torsdagen i februar. Studentenes initiativ ble hyllet av både ordføreren og ledelsen i HiNT som takket studentene for at de tar et viktig samfunnsansvar.

Et femtitalls studenter hadde møtt opp i den lille kjellerkroen for å feire at studentkroen deres nå er erklært rasismefri sone. De oppmøtte fikk nyte pizza, spennende godteposer fra Norsk Folkehjelp og god jazz fremført av studenter på musikklinja på HiNT. Det ble holdt høytidelige taler av både kro-ledelsen, Norsk Folkehjelp, dekan på HiNT og ikke minst Ordføreren i Levanger.

– Det er på mange måter trist at vi i 2011 ikke har kommet lengre enn at det er behov for å erklære enkelte soner fri for rasisme og diskriminering. Samtidig er vi utrolig glade for at Levanger har

fått sin første Rasismefri sone og håper at det kommer flere etter hvert, sa ordfører Robert Svarva. Ordføreren klippet det røde båndet og erklærte Levangers første Rasismefri sone, og Norges første rasismefri studentkro, for åpnet.

Også dekan på Høyskolen i Nord-Trøndelag, Egil Sollie, roste studentene for initiativet. – Vi har et uttalt mål om at HiNT skal ha et læremiljø som er tilgjengelig og åpent for alle, og dette har studentene nå vist at de tar på alvor. På vegne av HiNT vil jeg takke dere og ønske dere lykke til, sa dekanen til stor applaus fra forsamlingen.

Ordfører i Levanger kommune, Robert Svarva (t.v) og leder av studentkroen Pau Hana, Jørgen Botero Mardal (Foto: Mari Størvold Holan)

Folkehjelpere forandrer verden – bli med!

For å bli en sterk organisasjon trenger Norsk Folkehjelp både flere medlemmer og flere faste givere. Med et nytt uttrykk hilser vi tidligere og nye faste givere velkommen.

NORSK FOLKEHJELP kaller vi våre faste givere for Folkehjelpere. Folkehjelp handler om å støtte mennesker til selv å forandre sin hverdag. Vi er en av verdens ledende minerydderorganisasjoner. Vi samarbeider også med lokale partnere i over 30 land med langsiktig utviklingsarbeid. Vi er stolte over å være en del av hver meter minefri skolevei, og hver bonde som kjemper for retten til å eie egen jord. Blant våre 10 000 medlemmer er det mange som gjør en viktig innsats innen førstehjelp og redningstjeneste. Andre engasjerer seg i internasjonalt solidaritetsarbeid eller arbeid mot rasisme i nærmiljøet.

Som fast giver støtter du Norsk Folkehjelps arbeid. Du får to nyhetsbrev i året som viser hvilke resultater du er med på å skape. Du vil også motta vårt blad Appell. Bruk vedlagt vervekort eller meld deg på: www.folkehjelper.no. Hver krone fra deg skaper resultater – og du er med og forandrer verden!

*Finn Erik Thoresen
styreleder*

Årets 1. mai-aksjon går til palestinske flyktninger

Årets innsamlingsaksjon på 1. mai skal ha fokus på palestinske flyktninger som lever i Gaza, Vestbredden og Libanon. Aksjonen, som Norsk Folkehjelp samarbeider med Arbeiderpartiet og LO om, skal som i 2010 ha Folk forandrer verden som overordnet tema.

TEKST Lena Fiske

OVER FIRE MILLIONER statsløse palestinske flyktninger lever i dag i Midt-Østen, etter 62 år i eksil. Både deres grunnleggende rett til å vende tilbake, og deres rettigheter i samfunnene der de bor i dag er neglisjert.

Norsk Folkehjelp har vært til stede i de palestinske flyktningleirene i Gaza, Vestbredden og Libanon i en årrekke og arbeider både for at palestinerne skal få en lettere hverdag og for deres kamp for rettferdighet.

Det er allerede et stort og bredt engasjement i fagbevegelsen, den politiske venstreside, ungdomsorganisasjonene og i Norsk Folkehjelp for at de palestinske flyktningene skal få en mer rettferdig framtid. Sammen kan vi utgjøre en forskjell ved å støtte de palestinske flyktningene.

HVORDAN KAN DU BIDRA?

Vi trenger bøssebærere til 1. mai-aksjonen!

Vi tror at 1. mai er en god anledning til både å profilere egne lokale aktiviteter samtidig som man samler inn penger til aksjonen. Vi oppfordrer derfor alle medlemmer og støttespillere til å gå med bøsser! Målsetningen er:

- Mange dør til dør-aksjoner – der lagene kan få profilere både egen lokal aktivitet og samle inn penger til 1. mai-aksjonen
- Økt deltakelse på møter i lokal fagbevegelse for å holde appeller på 1. mai-tema og samle inn penger på bøssene

For mer informasjon om 1. mai-aksjonen kontakt prosjektleder Are Stranden på hovedkontoret, e-post: arest@npaid.org eller regionsekretæren i din region.

Spenstig svømmekurs

Norsk Folkehjelp Grue arrangerer svømmeopplæring for de med svake svømmeferdigheter. Dette benytter de mindreårige asylsøkerne på Grue omsorgsenter seg godt av.

TEKST OG FOTO Eline Anker

DET ER TORSDAG ettermiddag i Kongsvinger svømmehall. Syv ivrige barn har fått på seg bade-tøyet og venter spent på å komme seg ut i bassenget. Barna er i aldersgruppen 12-15 år, kommer fra Eritrea og Afghanistan, og har til felles at de alle er mindreårige asylsøkere bosatt på Grue omsorgsenter. De fleste har svake svømmeferdigheter og deltar derfor på kurset nettopp for å lære å svømme.

Instruktøren Stein Vidar Lie, tidligere aktiv svømmer, instruerer barna ute i vannet. De fleste begynner å plaske litt, så blir det tydelig at dette umulig kan være det første kurset som er arrangert. Barna har lært fort i løpet av de fem ukene som kurset har pågått, og lat-

teren ligger løst. Siden starten har både instruktøren og deltagerne erfart mye. – Tidligere bestod gruppen av 17 barn, men da vi delte gruppa i to, etter svømmeferdigheter, gikk det bedre og vi fikk mer kontakt med den enkelte, forteller, Lie. Han syntes det er svært givende å jobbe med denne fine gjengen, og han ser tydelig framgang fra gang til gang. Takket være to frivillige med-instruktører foregår kurset på en oversiktlig måte og deltagerne får god oppfølging.

– Jeg gleder meg til jeg blir så flink at jeg kan svømme i havet om sommeren, sier Sham (15) fra Eritrea. Hun kunne ikke svømme før hun begynte på kurset, men nå har hun lært både svømme og pusteteknikker. Sham gleder seg allerede

Syv asylsøkerbarn får svømmeundervisning i Kongsvinger svømmehall.

til neste torsdag og en ny time i svømmebassenget.

Svømmekurset er en del av Norsk Folkehjelp Grue sitt prosjekt med å lære barn og ungdom å svømme. Ifølge Ingar Fjørtoft, leder i lokallaget Grue, var det vanskelig å finne en svømmehall i nærmiljøet, og det tok derfor tid før opplæringen kunne starte. Til slutt fikk Fjørtoft kontakt med Kongsvinger svømmehall og her blir svømmekursene holdt, fram til også denne svømmehallen stenges for oppussing i mars. Da gjenstår det å finne en ny svømmehall slik at Sham og alle de andre deltagerne får fortsette svømmeopplæringen sin.

Frivillighetspris til Norsk Folkehjelp Skedsmo

De frivilliges innsats kan ikke måles i kroner og øre, men takkes for med heder og ære. Ordfører Anita Ormlund overrekker frivillighetsprisen til nestleder Bjørg Lensnes

FRIVILLIGHETSPRISEN FOR 2010 i Skedsmo gikk til det lokale folkehjelpslaget for sitt gode arbeid for eldre i kommunen.

Prisen ble utdelt på frivillighetsentralens julebord i desember. – Utrolig moro, hyggelig og ikke minst inspirerende, uttalte nestleder Bjørg Lensnes til Romerikes blad. Hun mottok prisen på vegne av leder Berit Lekvold. Frivillighetsprisen for 2010 ble utdelt av ordfører Anita Ormlund i form av blomster, en vase og et diplom.

– Det var veldig hyggelig. Hun kunne mye om foreningen og arbeidet vi gjør. Det var imponerende at hun hadde blitt satt så godt inn i vår virksomhet, uttalte Lensnes.

H.K.H. Kronprins Haakon blir høy beskytter for årets TV-aksjon

H.K.H. Kronprins Haakon har takket ja til å være høy beskytter for årets TV-aksjon, som går til Norsk Folkehjelps arbeid med å rydde miner og klasebomber.

– **DET ER EN** stor glede for oss at Kronprins Haakon vil engasjere seg i årets TV-aksjon og sette søkelys på arbeidet vi gjør med å fjerne miner og klasebomber, sier generalsekretær Orvar Dalby i Norsk Folkehjelp.

De innsamlede midlene fra årets aksjon skal gå til det omfattende arbeidet Norsk Folkehjelp gjør med å rydde miner og klasebomber i Europa, Afrika og Asia. Hver eneste dag drepes og lemlestes uskyldige mennesker av disse våpnene som ligger igjen etter krig og konflikt. Dette er en forferdelig trussel for nærmiljøet og menneskene som bor i disse områdene. Norsk Folkehjelp graver frem og uskadeliggjør miner, klasebomber og annen ueksplodert ammunisjon. På denne måten fjernes også frykten mange lever med hver eneste dag.

– Kronprins Haakon har gjennom sitt arbeid vist et stort engasjement og kunnskap innen ulike humanitære spørsmål, og vi er stolte av han stiller opp for Norsk Folkehjelp, sier Dalby.

TV-aksjonen NRK er verdens største innsamlingsaksjon målt i innsamlede midler per hode og antall deltakere. Hvert år jobber 7000 frivillige landet over med organiseringen av innsamlingen i sin kommune. Målet er at 100 000 bøssebærere skal besøke samtlige husstander i Norge i løpet av to timer denne søndagen i oktober.

Årets TV-aksjon finner sted 23. oktober.

Foto: Sølve Sundshø / Det kongelige hoff

FOLK I GAZA KAN KLARE SEG SELV

Som Folkehjelper bidrar du til at det kan bli mulig

Sarah er 13 år og i fengsel. Det eneste hun har gjort galt er å være født i Gaza. Blokaden sperrer Sarah og 1,5 millioner palestinere inne og halvparten av disse er barn. I tillegg til at strømmen kuttes 8–10 timer daglig, hindrer blokaden at varer slippes inn og bombede hjem kan ikke bygges opp igjen. Folkehjelp handler om å styrke folk i kampen for sine rettigheter. Folk i Gaza kan selv utvikle sitt samfunn, men da må deres stemme bli hørt og blokaden heves. Som fast giver i Norsk Folkehjelp støtter du Sarah og resten av Gazas unge befolkning.

Støtt oss fast – bli FOLKEHJELPER og gi 200 kr i måneden.
Se www.folkehjelp.no eller ring oss på 22 03 77 00

Norsk Folkehjelp

SANITET

Norsk Folkehjelp Sanitets fagblad om redningstjeneste, førstehjelp og frivillig ambulansetjeneste

LES OGSÅ:

Effektiv skredøvelse i Nesset

**En epoke er over
– slutt på førstelinje
ambulansedrift**

**Forandringer i
førstehjelpen?
Nytt prosjekt**

Omkom i skredulykke

Side 4–5

Skredgruppa til Norsk Folkehjelp Tromsø har allerede vært på sesongens første alvorlige skredulykke – 18. desember omkom en mannlig skikjører.

Sanitet

Utgiver: Norsk Folkehjelp
Nr. 1, 2011. Årgang 3

ISSN 1891-6120

Opplag dette nummer: 33 000

Trykk:
Aktietrykkeriet a.s, Fetsund

Postadresse:
Postboks 8844 Youngstorget,
0028 Oslo

Besøksadresse:
Norsk Folkehjelp,
Storgata 33 A, Oslo

Telefon: 22 03 77 00
Faks: 22 20 08 70
Internett: www.folkehjelp.no

Redaktør: Erlend Aarsæther
E-post: fagblad@folkehjelp.no

Bidragstere dette nummer:
Richard Adams, Christian Bolstad,
Tor Øyvind Bertheussen, Anne
Mette Johnsen.

Bilder: Marius Hansen, Richard
Adams, Elmer Lahne, Norsk Folke-
hjelp, Tor Øyvind Bertheussen.

Forsidebildet: Ras i Ramfjorden
18.12.2011 Foto: Marius Hansen.

Grafisk utforming: Heydays

Norsk Folkehjelp er arbeiderbeveg-
elsens humanitære solidaritetsor-
ganisasjon. Norsk Folkehjelp jobber
i hovedsak på to områder; Rettferdig
fordeling av makt og ressurser, og
vern om liv og helse.

I Norge er det Norsk Folkehjelp
Sanitet som arbeider med vern om
liv og helse. Dette gjøres blant annet
gjennom aktiv deltagelse i rednings-
tjenesten og arbeid med førstehjelp.
Organisasjonen har omkring 60
lokale sanitetsgrupper, og rundt
2000 autoriserte mannskaper i
beredskap for samfunnet. Besøk oss
på www.folkehjelp.no

LEDER

Styrker fag og organisering

NOK EN GANG har mannskap fra Norsk Folkehjelp Sanitet vært ute på oppdrag fra politiet. Denne gangen var det et snøskred. Den savnede ble funnet av hundefører Knut Skår, som også er medlem i Norsk Folkehjelp Årdal. Denne gangen reddet innsatsen helt sikkert et liv.

De lokale sanitetsgruppene er blitt utkalt flere ganger i 2010 enn noe tidligere år. Vi er synlig for oppdragsgiver. I 2011 skal vi styrke de lokale gruppenes evne til å rykke ut ved redningsaksjoner. Vi skal starte etablering av beredskapsansvarlige på samme nivå som våre oppdragsgivere, med andre ord skal ansvarsområdet følge politiets geografiske områder. Antallet beredskapsansvarlige vil dermed endres. I noen områder vil det være naturlig at en kan ha kontakt med flere politidistrikter, mens det for andre vil være naturlig å ha ansvar for et politidistrikt. Det skal være med på å sikre at beredskapsansvarlig kan ha en tett kontakt med oppdragsgiver. Det skal være enklere å formidle hvem vi er og hva vi er dyktige på. Samtidig med dette skal vi dyktiggjøre og profilere våre operative ledere. Målet er at Norsk Folkehjelp Sanitet skal være et naturlig valg

for politiet når frivillig mannskap kalles ut på redningsoppdrag.

Samtidig skal vi synliggjøre Norsk Folkehjelp Sanitet som en aktiv og dyktig tilbyder av førstehjelpsberedskap ved store arrangement. Mange av sanitetsgruppene er til stede ved store og mindre arrangement og dette skal vi vise frem til flere. Vi skal fortsatt være en av de store innen førstehjelpsaget, i omfang og faglighet.

Årsmøtene nærmer seg og jeg håper at vi i Norsk Folkehjelp Sanitet er og har vært synlige. Vi skal være en aktiv del av organisasjonen. Lykke til i året vi har fremfor oss!

Anne Mette Johnsen
Leder
Norsk Folkehjelp Sanitet

REDAKSJONELT

DENNE UTGAVEN KOMMER som et innstikk i Appell. Dette har sammenheng med at det er relativt kort tid siden forrige utgivelse, og ikke så lenge til neste. Dersom du har en god historie, vil fortelle fra en øvelse eller har viktige erfaringer fra en aksjon, send tekst og bilder til erlenda@npaid.org.

En stor takk rettes til alle bidragstere til dette nummeret, og særlig til fotograf Marius Hansen som har gitt oss mulighet til å bruke bildene han tok under skredulykken i Troms.

Neste nummer kommer rundt påsketider, og vi er da tilbake til eget blad som plastpakkes sammen med Appell.

Erlend Aarsæther
Redaktør

Norsk Folkehjelp
Sanitet

Norsk Folkehjelp Odal Ambulanse ble lagt ned ved nyttår etter vel 34 års drift. Dette var den siste profesjonelle ambulansedriften som Norsk Folkehjelp hadde. Fra 1. januar overtok Sykehuset Innlandet driften.

TEKST OG FOTO Richard Adams

BEFOLKNINGEN VIL IKKE merke noen forandring: Bilene blir som før, stasjonert på Sand i Nord-Odal og Kongsvinger og det er de samme mannskapene som kjører. Norsk Folkehjelp Odal Ambulanse hadde ved årsskiftet fem ambulanser og 35 ansatte. Bilparken er av de mest moderne, og personellet har topp utdanning. Det er gledelig at alle ansatte fortsetter i Sykehuset Innlandet.

FRIVILLIG OPPSTART

Norsk Folkehjelp Odal Ambulanse hadde sin første tur 16. juli 1976. Det ble innkjøpt en ambulanse fra Forsvaret for 500 kroner. Det var en Volkswagen 1959-modell, den hadde ikke vært i bruk, men det ble fort klart at denne ble for dårlig, og etter tre måneder ble det kjøpt en brukt ambulanse fra Eidskog. Ambulansen skulle dekke Nord- og Sør-Odal kommuner.

Tjenesten de første år var med frivillige mannskaper og det ble kjørt kveld, natt og helg.

– Det var ikke sjelden mannskaper kom inn etter oppdrag om morgenen, og dro rett på annen jobb, forteller Olaf Høiby i Norsk Folkehjelp. Han var sammen med daværende distriktslege Grim Blekastad initiativtaker til «Odalsambulansen».

JOBBET PÅ SYKEHJEMMET

De frivillige mannskaper nedla et kjempearbeid, og alt var gratis arbeid. Det gikk nesten ti år før det ble ansatt faste mannskaper og døgnvakt. Da ble det også ble også inngått et samarbeid med Nord-Odal kommune.

– I stedet for at mannskapet skulle sitte inne på vakta og vente på oppdrag, arbeidet de som pleiere på sykehjemmet.

På denne måten fikk vi en bedre utnyttelse av mannskapene, og vakta ble mer meningsfylt. Etter mye bruduljer og stort trøkk fra befolkningen, gikk fylkestinget i begynnelsen av 90-tallet inn for at vi skulle få såkalt A-ambulanse (heldøgnsdrift). Det var en ny jubeldag, minnes Olaf.

MANGE LIV REDDET

Da Falken Redningskorps la ned sin ambulansetjeneste i Kongsvinger, tok folkehjelpa over. Det var en stor overgang med en tjeneste som omfattet kommunene Grue og Kongsvinger, men alt gikk greit. Siden har det bare vokst. I løpet av disse årene er det ikke få mennesker i regionen som har fått hjelp, og mange liv er reddet. For initiativtakerne er ringen sluttet. En epoke er over – men driften er trygt ivarettatt.

Omkom i skredulykke

Lørdag 18. desember klokken 12.39 gikk alarmen hos skredgruppa i Norsk Folkehjelp Tromsø. En person var savnet etter et snøskred.

TEKST Erlend Aarsæther FOTO Marius Hansen

MORTEN FØYEN OG Arne Marius Pettersen satt allerede i bilen da alarmen gikk. – Vi var på vei hjem fra topptur og var derfor klare umiddelbart da alarmen gikk, forteller Morten.

Etter 30 minutters kjøring var de på plass i området der ulykken hadde skjedd. – Ambulansehelikopteret var allerede fremme og hadde satt av lege, redningsmann og fagleder fra Røde Kors på skadestedet, forteller Morten. Den savnede var lokalisert ved hjelp av sender/mottaker-utstyr, men han lå dypt nede i snøen og man jobbet febrilsk med å få gravd han ut.

TUNG UTGRAVING

Det ble raskt klart at man trengte flere personer til å bistå i utgravningen. He-

likopteret returnerte ned til veien og fire stykker fra skredgruppa til Norsk Folkehjelp ble løftet opp til skadestedet.

– Når vi kom frem holdt de andre fremdeles på med gravingen, forteller Morten. Samarbeidet på skadestedet fungerte meget godt og etter ikke altfor lang tid fikk vi gravd ut den savnede, fortsetter han.

Dessverre var det for sent.

TIDEN AVGJØRENDE

– Hvis du blir tatt av et snøskred er tiden det tar før du blir funnet helt avgjørende for om du overlever eller ikke, sier Morten. I denne ulykken hadde kameraene til den omkomne lokalisert han allerede før letemannskapene kom frem, men det tok lang tid å få gravd han ut av snøen.

OVER: Skredgruppa i fremmøte på veien, klargjør for opplasting i helikopter.

TIL HØYRE: Redningsmannskapene fra skredgruppa til Norsk Folkehjelp Tromsø blir flydd ned til veien etter at aksjonen er avsluttet.

« Skredfaren blir ikke noe mindre bare fordi du har vurdert den. »

— Morten Føyen, Skredgruppa NF Tromsø

– Utgraving er hardt arbeid, forklarer Morten. Det er derfor vi i redningstjenesten bruker mye tid til å øve også på denne fasen av en skredaksjon, fortsetter han.

IKKE NOK MED SIKKERHETSUTSTYR

De fleste som driver denne type friluftsliv har etter hvert fått med seg at de trenger sikkerhetsutstyr som sondestang, sender-mottaker og spade. Det er avgjørende at man vet hva man skal gjøre når ulykken skjer, og at man har trent på å bruke utstyret sitt. Og selv om alt gjøres riktig kan det gå galt. – Man regner med at mellom 10 og 20 prosent av alle som blir tatt av skred får så store skader at man uansett ikke har noen mulighet til å redde livet deres, sier Morten. Derfor er det helt avgjørende at man har fokus på gode veivalg, og hvordan man kan unngå skredfarlige områder.

På samme måte som du stort sett hver eneste dag hele vinteren kan finne trygge fjellsider, kan du også hver eneste dag hele vinteren finne steder der det ikke er trygt å kjøre på ski.

– Det er viktig at man forstår hvilken potensiell risiko man velger å ta. Skredfaren blir ikke noe mindre bare fordi du har vurdert den, avslutter Morten.

Effektiv varsling redder liv

– Hvis redningstjenesten i det hele tatt skal ha noen sjanse til å redde liv, er man avhengig av å bli varslet tidlig.

TEKST Erlend Aarsæther

Stian Edvardsen fra skredgruppa til Norsk Folkehjelp Tromsø er helt klar. Varsling til skredressursene må skje i løpet av få minutter og alle ressurser må bli varslet samtidig.

I vintersesongen 2009/2010 mistet ni mennesker livet i skredulykker. Særlig har Troms vært hardt belastet med mange ulykker de siste årene.

NYTT VARSLINGSSYSTEM

Det har de frivillige redningsorganisasjonene i Tromsø nå tatt konsekvensen av, og har etablert ett nytt felles varslingsnummer.

– Med den nye løsningen blir alle de frivillige ressursene varslet på få minutter. Vi håper at vi kan spare verdifull tid i denne fasen, forteller Edvardsen til TV 2-nyhetene.

Varslingsløsningen ble brukt første gang i forbindelse med skredulykken 18. desember i fjor, der en person mistet livet. – Erfaringene med systemet fra den ulykken var meget gode, og vi har stor tro på at felles varsling er rett vei å gå, sier Edvardsen.

FAKTA Skredulykker i Norge

- Vinteren 2009/2010 var den verste skredsesongen på mange år. Hele ni mennesker omkom i snøskredulykker. De siste årene har antallet omkomne ligget rundt 3-4 hver sesong.
- Sesongen 2010/2011 har det allerede vært to dødsulykker. En i Tromsø der en skikjører omkom (se sak forrige side), og en ulykke i Rogaland der en brøytebil ble tatt av et skred.
- For hver dødsulykke utarbeides det en detaljert rapport av Norges Geo-tekniske Institutt (NGI). Rapportene publiseres etter hvert som de er ferdige på www.snoskred.no
- Norsk Folkehjelp ble i 2010 varslet om 11 snøskred.

Nye profilplagg til ungdommen!

Ny fleecegenser og t-skjorte ute til salg.

TEKST OG ILLUSTRASJON Christian Bolstad

SOM EN DEL av den store satsingen på sanitetsungdom, er det utviklet og produsert nytt profiltøy. Vi bestemte oss denne gangen for å lage noe som gjenspeiler aktiviteten vår. Derfor falt valget på en tynn fleece som egner seg perfekt til langrennsturer i marka, eller under skalljakka på høyfjellet. Den er allsidig, lett og ikke minst varm.

SOMMEREN ER NÆR...

Men det er ennå et stykke igjen fra minusgrader og snø, til sol og positive grader på stokken. Det hindrer oss uansett ikke i å legge ut nye t-skjorter til salgs. Et skikkelig blikkfang på skolen eller på jobb. T-skjorta er laget spesielt med tanke på hovedfokuset vårt, førstehjelp – redningstjeneste – friluftsliv, og gjenspeiler hva vi bruker fritida vår på.

PRIS OG BESTILLING

Begge produktene finner du hos Produkt og Undervisning. Sjekk ut nettbutikken deres på: <http://www.mamut.net/nfprodukt>. I menyen til venstre kommer du inn i nettbutikken. T-skjortene ligger under «profilklær» – «ungdom». T-skjorten koster 110,- inkl. moms. Fleeceen koster 357,- inkl. moms

Når Norsk Folkehjelp rykker ut til pasienter med snøscooter må kompetansen være på plass. Her trener Norsk Folkehjelp Veggli og Rollag.

Forandringer i førstehjelpen?

TEKST Erlend Aarsæther FOTO Elmer Lahne

Førstehjelp har alltid vært sentralt i Norsk Folkehjelp Sanitet. Henteoppdrag med snøscooter, førstehjelpsberedskap på arrangementer og opplæring av befolkningen er bare en del av aktiviteten. Er det nå tid for endringer?

– **DET SOM REPRESENTERER** en spesiell utfordring for oss er at alle disse områdene krever høy kvalitet, forteller nestleder i SSU, Kjetil Haugberg. Han er leder for en arbeidsgruppe som skal se systematisk på hvordan Norsk Folkehjelp skal jobbe med førstehjelp i årene som kommer. Målet er at arbeidsgruppen skal ha en rapport klar før landsmøtet i juni.

Hvorfor har man iverksatt dette arbeidet nå?

– Nå er vi inne i en fase der vi skal se detaljert og systematisk på de ulike tingene organisasjonen driver med i forhold til førstehjelp. Det vil være med på å skaffe oss et godt beslutningsgrunnlag når man skal forme fremtidens Norsk

Folkehjelp Sanitet. Vi vet at det har vært en rekke samfunnsendringer som påvirker oss, men vi opplever samtidig at vi kanskje ikke har klart å ta dette tilstrekkelig inn over oss og henger litt etter med å tilpasse organisasjonen, forklarer Haugberg.

Skal vi slutte med sanitetsvakter?

– Når det gjelder førstehjelpsberedskap på arrangementer så vet vi at dette er en viktig inntektskilde for mange lag. Samtidig kan det se ut til at mange bruker i overkant mye tid på tjenester, og at det går ut over tiden man burde brukt til trening og øvelser. I verste fall er konsekvensen at mannskapene etter hvert mister motivasjonen og slutter. Det er en utfordring vi må ta på alvor og se nærmere på.

– Vi ser at vi har behov for å se systematisk på hvordan vi skal jobbe med førstehjelps faget og hvilke områder vi skal prioritere i fremtiden, sier Haugberg. – Det kan heller ikke være slik at

bare fordi vi har drevet med noe i lang tid, så er det selvsagt at vi ikke kan gjøre det annerledes i fremtiden. Sanitetsvakter har vi stort sett organisert på samme måte i alle år og det kan være lurt å ta en gjennomgang av både innhold og form. Det er derfor vi har startet dette prosjektet som skal bidra til å styrke beslutningsgrunnlaget vårt, fortsetter han.

Finnes det noen fremtid for frivillig ambulansetjeneste?

– Frivillig ambulansetjeneste er et godt eksempel på et aktivitetsområde der vi møter utfordringer. Det er meget ressurskrevende, og på samme måte som andre deler av vårt førstehjelpsarbeid krever det at vi er faglig på topp. Vi må aldri glemme at vi gjennom vår frivillighet tar ansvar for andre menneskers liv og helse. Dersom vi ikke klarer å opprettholde tilstrekkelig kompetanse, kan i verste fall liv gå tapt, avslutter Haugberg.

Effektiv skredøvelse

TEKST OG FOTO Tor Øyvind Bertheussen

– På grunn av helikopteret brukte vi ikke mer enn fire minutter fra oppmøtested og til vi var fremme i skredet, forteller Dagfinn Meisingset fra Norsk Folkehjelp Nesset.

Redningsmannskaper fra skredgruppa til Norsk Folkehjelp Nesset og brannvesenet frakter det ene skredofferet til helikopteret.

NORSK FOLKEHJELP NESSET er lokalisert i et område der det ofte kan være stor snøskredfare om vinteren. Gruppa har derfor jobbet systematisk de siste årene med å styrke sin kompetanse på snøskredredning.

– Vi opplever at gruppa fungerer godt, men det er klart at lang transporttid ut til ulykkesstedet er med på å begrense mulighetene for å redde noen hvis ulykken skulle skje, forteller sanitetsleder i Norsk Folkehjelp Nesset Dagfinn Meisingset.

SAMARBEID MED HELIKOPTER

Da Nord Helikopter vurderte å opprette helikopterbase i Nesset var det derfor naturlig å ta kontakt.

– Selv om ikke dette er noe vi driver med til daglig bistår vi gjerne ved akutte nødsituasjoner, forteller pilot Morten Næss fra Nord Helikopter. – Vi tenker at et slikt samarbeid er både viktig og riktig, sier han.

Den 11. januar gjennomførte man derfor en felles øvelse, sammen med politiet og brannvesenet. To ungdommer var tatt av skred og ressurser ble raskt sendt til ulykkesstedet og de savnede ble lokalisert og gravd frem.

HÅPER PÅ FORTSATT SAMARBEID

– For oss var dette en veldig nyttig øvelse og vi ser at den bistanden Nord Helikopter kan bidra med ved slike ulykker har stor betydning for effektiviteten av redningsinnsatsen, sier Meisingset. – Vi håper at dette samarbeidet kan fortsette, og at man er villig til å bruke denne ressursen også hvis det skulle skje en reell ulykke, avslutter han.

Lensmann Roar Hilde som var med i planleggingen, er enig i at en slik ressurs vil bidra til å styrke sjansen til å overleve i et eventuelt skred. Hilde har seks års erfaring fra sysselmannen på Svalbard og vet godt hvor viktig et helikopter kan være.

Helikopterpilot Morten Næss fra Nord Helikopter har akkurat satt av skredgruppa.

LA DE HJEMLØSE SELV KJEMPE FOR RETTEN TIL ET HJEM

Foto: Wenner Andersen

Som Folkehjelper gjør du det mulig

Maly er 3 år og hjemløs. I Kambodsja blir hundretusener hvert år fordrevet fra sine hjem av private selskaper, med myndighetenes velsignelse. De blir tvangsflyttet til øde områder uten mulighet til å forsørge seg. Det skaper fattigdom. Folk er fattige fordi noen vil de skal være det. Dette kan vi gjøre noe med. Folkehjelp handler om å styrke folk i kampen for en mer rettferdig fordeling – bli fast giver!

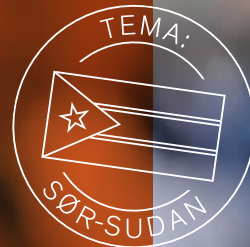
Støtt oss fast – bli FOLKEHJELPER og gi 200 kr i måneden.
Se www.folkehjelp.no eller ring oss på 22 03 77 00

Norsk Folkehjelp

Temasider: Sør-Sudan

Hva nå for verdens ferskeste stat?

TEKST Audun Herning

FOLKEAVSTEMNINGA ER OVER. Kjendisene har dratt og til og med de fleste journalistene har forlatt Juba. Ting begynner å bli mer som vanlig. Samtidig er det noe som har forandret seg. Alle går litt rettere i ryggen. Smilene sitter enda litt løsere og uansett hvor man går kjenner man optimismen og forventningene. Etter tiår med marginalisering og konflikter får Sør-Sudan muligheten til å bestemme sin egen

Kvinner fra Sør-Sudan står tålmodig i kø for å stemme ved mausoleet til den avdøde presidenten John Garang.

FOTO: Timothy McKulka/UNMIS

framtid. Men hva venter egentlig det som 9. juli blir verdens ferskeste stat?

De neste månedene skal mye bestemmes. 9. juli er interimperioden over. Før det skal den nye staten blant annet få et navn, forhandle ferdig grenser, dele gjeld og annet med Nord, bestemme seg for valuta og vedta en ny grunnlov. Det er mye som skal på plass når man skal skape et land. Og så skal landet bygges.

En ting er sikkert, det kommer ikke til å være mangel på oppgaver. I Sør-Sudan er analfabetismen på over 70 prosent, de har et nærmest ikke-eksisterende helsevesen, en veldig begrenset infrastruktur og en økonomi som er avhengig av import av så å si alt. Disse problemene forsvinner ikke sammen med regjeringa i Khartoum.

Nesten alle Sudans oljefelter ligger i Sør, og det er også knyttet forventninger til leting i områder hvor det i dag ikke foregår oljeutvinning. 98 prosent av statsbudsjettet i Sør er i dag oljepenger. Og da går halvparten av pengene til nord. Men økonomien kan ikke bygges på olje alene. På et tidspunkt tar den slutt og da er spørsmålet om inntektene har blitt brukt til å forberede framtida.

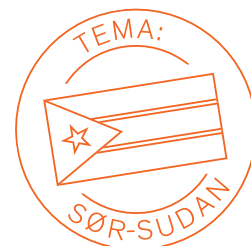
Dersom disse inntektene brukes riktig kan de gi landet flere ben å stå på. Særlig snakker myndighetene om å bruke ressursene til helt nødvendige investeringer i jordbrukssektoren. Sør-Sudan er særdeles fruktbart, men per i dag driver de færreste med jordbruk for overskudd og salg men kun til eget forbruk. Landet er derfor helt avhengig av å importere mat fra nabolandene. Målet er at om noen år skal denne situasjonen snus på hodet. Da må det investeres i jordbruk, veier må bygges og folk må få muligheten til å selge produktene sine.

En annen utfordring ligger i det kompliserte landskapet av militsgrupper som er mer eller mindre integrert i hæren SPLA. Dette er grupper som har oppstått

utenfor SPLA og som på ulike tidspunkt har blitt tatt inn. Dessverre har ikke dette betydd at grupperingene har forsvunnet da mange soldater har større lojalitet til sine gamle overordnede enn til hæren som helhet. Men alternativet har vært å la unge menn og deres offiserer uten annen yrkeserfaring enn soldatlivet bli sendt tilbake til et samfunn som mangler jobbmuligheter eller mulighet til omskolering.

Det er et samla folk som stemte for uavhengighet. Nesten 99 prosent stemte for å bli en egen stat, men samlingen ligger like mye i hva de ikke er og kamp mot en felles fiende. Å bygge et fellesskap på en felles framtid blir en like stor, om ikke større oppgave. Siden mange opplever at de har blitt holdt nede av nord er forventningene til hva en selvstendig stat kan levere store. Å levere basistjenester som sikkerhet, veier, vann, skole og helsetjenester blir dermed myndighetenes viktigste oppgave framover.

Utfordringene er mange. Sør-Sudan vil fortsatt være et av de minst utviklede områdene på kloden. Men sørsudanerne har grunn til å være stolte. De har kommet langt på kort tid. Og nå har de mulighet til å løse sine egne problemer. Men de kommer til å trenge støtte og hjelp av gode venner og det internasjonale samfunn. Også i mange år etter at journalistene har forlatt Juba og Sør-Sudan ikke lengre får overskriftene og oppmerksomheten de får akkurat nå.

PÅ KARTET

NORGE ANERKJENNER SØR-SUDAN

Utenriksminister Jonas Gahr Støre har uttalt at Norge har til hensikt å anerkjenne Sør-Sudan som en suveren, uavhengig stat når løsrivelsen blir endelig i juli 2011.

Utenriksdepartementet skriver i en pressemelding at lederne i både nord og sør har vist stor politisk klokkskap gjennom hele valgprosessen. Fortsatt god dialog vil være helt avgjørende for de krevende forhandlingene som må gjennomføres i tiden frem til løsrivelse. De utestående elementene i fredsavtalen må implementeres, og partene må enes om grunnlaget og detaljene for etableringen av to levedyktige stater med et godt naboforhold.

– Norge vil støtte partene i deres arbeid med å finne konstruktive løsninger på utestående spørsmål. Vi vil videreføre vårt langvarige engasjement i både nord og sør, sier Støre.

Lang kamp for fred i Sør-Sudan

TEKST OG FOTO Ivar Christiansen

Natten var varm, det var stille og utrolig mørkt. Bare flammene fra leirbålet spredte litt lys på ansiktet hans. Han fortalte om kampen. Han og hans organisasjon ønsket et rettferdig Sudan. – Det kommer til å bli en lang kamp, sa Garang, – men vi skal seire.

Allerede da engelskmennene forlot Sudan i 1956 begynte borgerkrigen. Grunnlaget ble lagt for en marginalisering av folket i Sudan da en liten elite i nord tviholdt på makten og så bort fra øvrige deler av landet. Afrikas største land med 450 folkegrupper og språk opplevde en urettferdig sentralisering av godene rundt hovedstaden. Mange folkegrupper har gjennom siste halvdel av forrige århundre grepet til våpen for å kjempe for egne rettigheter. Addis Abeba-freden i 1973 ga ti år med en skjør fred, men uten at fordelingen av godene ble endret vesentlig. Sudan People's Liberation Army (SPLA) ble dannet i 1983 av John Garang nettopp for å kjempe for de rettighetene som folket i sør mente seg berettiget til.

Jeg møtte Dr. John Garang Majardit første gang i 1990. Det var den gang svært få som visste hvor lederen oppholdt seg til enhver tid.

For ganske nøyaktig seks år siden var endelig statsmenn fra hele verden samlet på et stadion i Nairobi for å overvære undertegningen av fredsavtalen mellom nord og sør. Sudan hadde da vært i sammenhengende borgerkrig de siste 20 årene.

John Garang holdt en 45 minutter lang tale der han understreket at nå hadde Sudan seks år på seg til å skape et rettferdig samfunn med fordeling av goder for folket i sør skulle gå til urnene og bestemme om Sudan fortsatt skulle være en stat med multietnisitet og religionsfrihet – der godene ble rettferdig fordelt – eller om Sør-Sudan skulle løsrives som egen stat.

Garangs visjon var «Make Unity Attractive». Han ønsket et forent Sudan, men myndighetene i nord har dessverre misbrukt den sjansen ettertrykkelig. Til-

liten til at regjeringen i nord vil gjøre noe for sør, er borte. Folket ble lovet at med en fredsavtale ville alt bli bedre. Bedre infrastruktur, bedre helsestell og bedre utdanning. De ble grundig skuffet.

På tross av dette er forholdene for folket i sør blitt bedre, men det er takket være et iherdig arbeid fra regjeringen i Sør-Sudan. Folk kan i dag spise tre måltider om dagen i motsetning til ett.

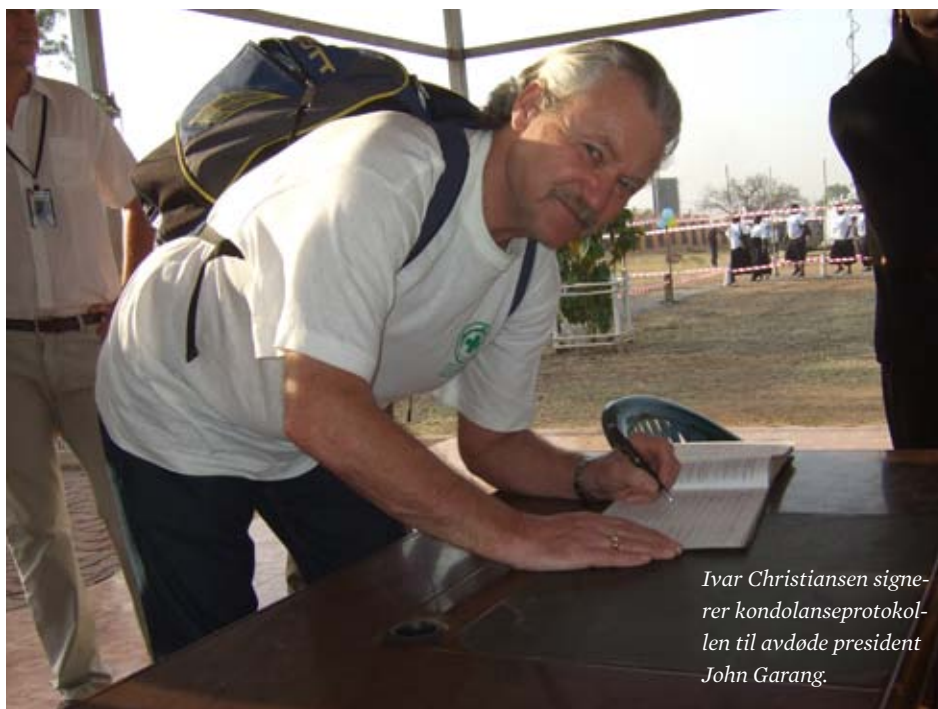
De seks årene – som virket så langt unna den gangen i Nairobi – er gått. Nå er folkeavstemningen over med en oppslutning på over 90 prosent av de registrerte. Utfallet er forventet å gi oss en ny nasjon i Afrika. Søringene mener det nå er på tide å løsrive seg fra nord. De mener de har vært undertrykket lenge nok og ønsker selvstendighet.

Ivar Christiansens blogg fra folkeavstemningsdagene i januar 2011:

«En av Norsk Folkehjelp sine ansatte i Sudan fortalte entusiastisk om besøket til President Bashir til Sør-Sudan for to dager siden. Han var både overrasket og glad for måten presidenten hadde oppført seg. – Vanligvis kommer Bashir med stokken sin og feker, han sier han er president og krever at ting gjøres som han forventer. Denne gangen var han ydmyk, forteller han.»

«Det som for et par tre dager siden var en problemstilling, nemlig at færre enn 60 prosent ville møte opp for å stemme, er grundig tilbakevist gjennom den enorme oppslutningen på valgets to første dager. Det meldes om kjempeoppslutning fra alle statene i Sør Sudan.»

Les hele Ivars blogg på folkehjelp.no/sudanblogg

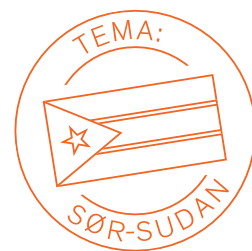
Ivar Christiansen signerer kondolanseprotokollen til avdøde president John Garang.

Fra geriljasoldat til minerydder

– Rett der borte under det treet lå jeg i tre dager. Vi forsøkte å ta tilbake Lanyia fra de nord-sudanske styrkene. Om natten beskyttet vi oss ved å grave ned miner rundt skyttergravene våre. Det er de samme minene som vi nå plukker opp.

av Tor-Henrik Andersen

Batali Gabriel peker på stedet hvor han som soldat for knappe 20 år siden var med å legge ut miner. I dag leder han et av Norsk Folkehjelps minerydderteam på samme sted.

SOM SYVÅRING MISTET Batali Gabriel faren sin i krigen. En krig som tvang ham på flukt til Etiopia, så videre til Uganda. Da han var 20 år hadde han ikke råd til mer skolegang. Som mange andre i Sør-Sudan ga sult, flukt og fattigdom ham få valg. Han vervet seg som soldat. Historien hans er dessverre ikke unik.

– Det var et forferdelig liv. Samholdet innad i troppen var sterkt, men hverdagene var tøffe. Noen ganger måtte vi gå i dagevis uten mat. En gang husker jeg vi gikk sammenhengende i 18 timer, forteller Batali.

– Jeg ønsket meg ut av hæren og i 2004 var jeg heldig. Norsk Folkehjelp ryddet miner etter krigen i området mellom Sør-Sudans hovedstad Juba og Yei på grensen til Uganda. De trengte lokale rådgivere som kjente området. Jeg har selv kriget i disse områdene i flere år, så jeg må vel si jeg kjenner problemene her, sier han stille.

Batali var den første sudanske lagføreren ansatt av Norsk Folkehjelp. I dag er han «lånt ut» som rådgiver for å bygge kapasitet hos Sør-Sudans egne mineryddingsmyndigheter. Nå har han tatt oss med for å se på jobben et team kvin-

nelige mineryddere gjør utenfor byen Lanyia. De jobber på det samme jorden hvor Batali for knappe 20 år siden kjempet med livet som innsats.

– Minene må ryddes slik at folk kan få sikkerheten tilbake. Slik det er nå kan ingen flytte tilbake hit. Det er trist fordi dette er god og dyrkbar jord, forteller han.

Mange av de som jobber som mineryddere har militær bakgrunn. Noen ble tvunget inn som barnesoldater, andre vervet seg frivillig. Etter at krigen er slutt blir soldatene avvæpnet og oppfordret til å vende tilbake til et sivil liv. Det er ikke alltid like enkelt etter å ha vært soldat halve livet. For mange tidligere soldater har minerydding blitt en stasjon på vei tilbake til et sivil liv.

– Jeg er glad de fleste som jobber med minerydding er sudanere. En dag trekker Norsk Folkehjelp seg ut. Vi må sikre at kunnskapen blir igjen slik at jobben kan avsluttes, sier Batali.

Som minerydder får tidligere soldater muligheten til å hjelpe samfunnet tilbake på fote. Ved å fjerne miner og andre eksplosiver som ligger igjen etter krigen åpner de muligheten for utvikling. Langs hovedveien mellom Juba og Yei har Norsk Folkehjelps mineryddere gjenåpnet jordbruksområder, skoleveier, boligområder og viktige transportruter for lokalbefolkningen.

– Det er litt merkelig å tenke på at jeg har kjempet for Sør-Sudans frihet på akkurat disse jordene. Under krigen hendte det at vi gravde opp fiendens miner og brukte dem på nytt til å forsvare oss selv. Det var livsfarlig. Nå er det godt å vite at vi fjerner disse minene en gang for alle, sier Batali.

TV-aksjonen er først og fremst lokal

av Kari Bucher

TV-AKSJONSÅRET KAN sammenlignes med en rakett. I begynnelsen av året er det så vidt den store raketten beveger på seg, men så begynner den å skyte fart, og plutselig forsvinner den ut i verdensrommet i høy hastighet utenfor vårt synsfelt.

Slik er det også med TV-aksjonen. I ukene før aksjonsdagen er det et vanvittig tempo på kontoret og i innsamlingsapparatet, og vi sier at TV-aksjonen lever sitt eget liv, utenfor vår kontroll.

Vi er overveldet av stadige meldinger om kreative bøssebærerstands, skoler som har hatt temakvelder, bedrifter som har arrangert stafett på kommunehuset og bestemødre som har strikket til inntekt for aksjonen. Det er de utroligste ting som dukker opp og dette skjer uten at vi som jobber i sekretariatet er orientert. Det er nettopp det som er definisjonen på en vellykket TV-aksjon. På et tidspunkt begynner den å leve sitt eget liv.

For å få til bølgen av aktiviteter som må skylle over landet i opptakten til TV-aksjonen, er vi helt avhengig at vi gjør ting i riktig rekkefølge. I år finnes det en fantastisk ressurs i den engasjerte medlemsmassen i Norsk Folkehjelp.

Vi deler TV-aksjonen inn tre faser. Den første fasen er en nasjonal planleggingsfase. Den strekker seg fra

januar til april. Da jobber vi med å finne riktig fokus for kampanjen.

Den neste fasen er fra april til august. Dette er den lokale planleggingsfasen. Det er de lokale, frivillige kommune- og bydelskomiteene, koordinert av fylkeaksjonslederen, som gjør den viktigste jobben. Det er her medlemmene i Norsk Folkehjelp kan ha en avgjørende betydning for en vellykket aksjon. Fylkesaksjons- og byaksjonsledere vil gjerne ha oversikt over medlemmene i sitt fylke for å planlegge aktiviteter sammen med dem. Vi trenger medlemmene i Norsk Folkehjelp til å sitte i fylkes-, kommune- og bydelskomiteer som skal etableres før sommeren. Det er disse som gjennomfører selve innsamlingen på aksjonsdagen, og de trenger engasjerte medlemmer i sine komiteer. Fra nasjonalt hold vil vi sikre at det oppnås god kontakt mellom medlemmene og fylkesaksjonslederne, slik at TV-aksjonen gjennomføres på best mulig måte.

Gjennomføringsfasen går fra august til oktober. Det er i denne fasen vi skal rekruttere 100 000 bøssebærere, holde appeller på skoler, være til stede på hundrevis av lokale møter med foredrag om Norsk Folkehjelp, stå på stands, ringe på gamle bøssebærerlister, bruke nettverket for å skaffe nye bøssebærere og tenke på gode lokale medieoppslag sammen med fylkesaksjonslederen. De siste ukene skal TV-aksjonen leve sitt eget liv, «bølgen» skal skylle over landet, og gi oss en fenomenal aksjon! Vi gleder oss.

Kari Bucher

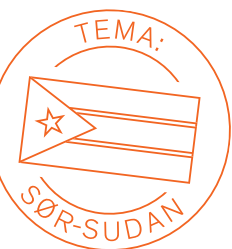
En av Norsk Folkehjelps mange kvinnelige mineryddere i Sør-Sudan, fra Batali Gabriels lag.

Venter i spenning på friheten

Som ventet sa sørsudanerne et verdig, men rungende ja til løsrivelse i folkeavstemningen i januar. Dermed blir verdens 193. og Afrikas 54. nasjon en realitet til sommeren. Appell har møtt fem sørsudanere som hver på sitt vis gleder seg til friheten – og til å være med og bygge landet.

TEKST OG FOTO Bibiana Dahle Piene

Celina og Palma (21)

– FRIHETEN GIR OSS MULIGHETER

I landsbyen Lobonok, en drøy times støvete biltur sør for hovedstaden Juba, er kvinnene travelt opptatte med å stelle i stand til fest. Fire okser er kjøpt inn og slaktet for å markere at folkeavstemningen om løsrivelse er like om hjørnet.

Under et mangotre er 21-åringene Celina Lipu og Palma Poni travelt opptatt med å rense og skjære opp grå, gummiaktige oksetarmer. I Sør-Sudan går lite kjøttmat til spille.

– Å, dette skal bli godt. Vi skal feire vår frihet, ler de to litt sjenert, men svinger vant med skarpe kniver.

– Vi vil ikke være avhengige av araberne ett minutt lenger, sier Celina bestemt.

Som de fleste av de rundt 5.000 innbyggerne i Lobonok flyktet familiene deres fra landsbyen under borgerkrigen. Celina og Palma var så små at de ikke husker noe av flukten. Men etter årevis

i flyktingleire i Uganda kom de tilbake da fredsavtalen var et faktum i 2005. Nå håper de på å bygge en ny framtid i Sør-Sudan.

– Løsrivelsen gir oss mange nye muligheter, mener de to. Ingen av dem er gift ennå, som ungjenter ofte blir i Sør-Sudan. Mange jenter blir giftet bort i 14-årsalderen og får sitt første barn før de er 15. Og fortsatt går svært få jenter mer enn et par år på skolen. I Sør-Sudan er det større sjanse for at en 15-åring dør i barsel enn at hun fullfører grunnskolen.

Celina og Palma er med på å endre denne dystre statistikken. I flyktingleirene fikk de gå på skole, og etter at de kom hjem, begynte de begge på universitetet i hovedstaden Juba.

– Vi vil være med på å bygge landet, slår de to fast og ler hjertelig.

De mener at løsrivelsen og den store internasjonale oppmerksomheten som er blitt Sør-Sudan til del, har gjort det

lettere for dem å velge utdanning framfor ekteskap.

– Før ville vi bare ha blitt giftet bort og ferdig med det. Men nå kan vi i større grad bestemme selv hva vi vil gjøre. Og siden vi lærte oss engelsk på skolen, har vi fått lov til å utdanne oss videre, sier Celina.

Begge studerer økonomi, men hva de skal bli når de er ferdige med studiene, vet de ikke riktig ennå.

– Kanskje noe innen regnskap. Men vi vil gjerne ha en jobb i GoSS (Government of South Sudan, red.anm), slår Palma fast.

– Og ekteskap og barn?

– Det får komme senere, sier de to før neste latterkule tar overhånd.

James Lamu (25)

– JEG VIL VÆRE TIL NYTTE

Universitetet i Juba har feriestengt, men økonomistudenten James Lamu har ikke tatt fri. Under et stort tre sitter han og skaffer seg oversikt over pensum for neste semester. Finans, økonomi og forretningsadministrasjon er de viktigste fagene.

– Jeg vil bli noe som kan være til nytte for landet mitt, sier James.

Arrlinjene i pannen viser at 25-åringen tilhører mondari-stammen, som holder til i området nord for Sør-Sudans hovedstad Juba. Selv er James, eller

Lamu som han helst kaller seg, fra landsbyen Terekeka, omtrent midtveis mellom Juba og Bor, fødebyen til Sør-Sudans legendariske opprørsleder John Garang, som omkom i en tragisk helikopterulykke like etter at fredsavtalen var et faktum i 2005.

I en stråhytte utenfor byen med mor og far og fire eldre søsken vokste Lamu opp. Under borgerkrigen kontrollerte de sudanske regjeringstyrkene SAF området rundt Juba og Terekeka. Da Lamu var 11 år bestemte han seg sammen med de andre guttene i landsbyen for å rømme fra området og bli med i opprørsbevegelsen SPLA. Guttegjengingen tok seg fram til SPLA-kontrollerte Yei flere hundre kilometer vestover.

– Vi gikk om natta. Tre måneder tok det oss, erindrer James.

Men da han omsider kom fram til Yei, nektet SPLA å ta ham inn. Han var for liten, mente de. Noen tilfeldige familier tok seg av ham den første tiden. Men så ble han oppdaget av amerikanske misjonærer fra organisasjonen Harvesters som hadde opprettet et senter for foreldreløse barn i Yei.

– Jeg fikk bo hos dem. De sørget for at jeg fikk nok skolegang slik at jeg kunne komme inn på universitetet, sier James.

For halvannet år siden opprettet Harvesters et nytt barnehjem i hans egen hjemby Terekeka – med James' hjelp.

– Nå er jeg en slags rådgiver. Det er her jeg bor når jeg drar hjem, forteller han. Foreldrene sine har han ikke sett siden han dro fra landsbyen som 11-åring.

– Jeg kan ikke bare komme hjem sånn uten videre. I vår kultur er det sånn at jeg nå må introduseres på nytt for familien. Nå venter jeg på at den rette personen skal introdusere meg. Det vil nok skje om ikke lenge, sier en optimistisk Lamu og klikker med tungen.

– Det er nye tider i landet vårt nå, på alle måter, sier han.

Mary Wani (42)

KJEMPER FOR KVINNER – OG VANN

Elegant, utadventt og frittalende, med en amerikansk aksent det er umulig å bortforklare.

– Ja, det er riktig, jeg har bodd mange år i USA, ler parlamentsmedlemmet Mary Wani, som Appell møter på et folkemøte for løsrivelse utenfor Juba i Sør-Sudan.

Etter flere år i en flyktningleir i Kenya, var Mary Wani blant de heldige som fikk grønt kort til USA. Der fant hun raskt fram til andre sørsudanere og begynte tidlig å gå på politiske møter i SPLM-regi.

– Ofte var jeg eneste kvinne på møtene. I begynnelsen sa jeg ikke så mye, men etter hvert som jeg fikk mer erfaring, var jeg ikke redd for å la stemmen min høres, sier Mary.

Etter hvert fikk hun politiske verv, blant annet ansvaret for SPLMs kvinnepolitiske gruppe.

– Det var spennende, men hele tiden en kamp. Som kvinne er det ikke lett å få gjennomslag for saker, sukker Mary.

Da fredsavtalen ble undertegnet i 2005, var Mary ikke et øyeblikk i tvil om hva hun skulle gjøre: Hun pakket kofferten og dro hjem. Til Sør-Sudan. En onkel hadde fått en høy posisjon i den nyetablerte selvstyremyndigheten GoSS (Government of Southern Sudan), og hun tok inn hos ham den første tiden. Hans posisjon ga henne innpass i politikken.

– Den første tiden drev jeg med sekretærarbeid og sånt, men så fikk jeg ansvaret for en kvinnekomité, forteller Mary. Det ene tok det andre, og i valget i april i fjor stilte hun opp som en av kandidatene for delstaten Sentral-Ekvatoria og ble valgt inn i nasjonalforsamlingen.

Der kjemper hun fortsatt for kvinnesaken. Men noen ting er enda viktigere akkurat nå, mener Mary Wani:

– Vann og helse må være våre fremste prioriteringer, slår hun fast. Ifølge fersk statistikk har bare litt over halvparten av befolkningen i Sør-Sudan tilgang til rent vann, mens åtte av ti ikke har tilgang til doer eller andre sanitære fasiliteter. Dette er blant de tingene Mary ønsker å rette på.

– Når folk får tilgang til rent vann, får de bedre helse. Når folk er mindre syke, kan de arbeide mer og barna kan få gå på skolen. Når barna går på skolen, blir de mer opplyste, noe som er bra for kvinnesaken. Så som du ser, alt henger sammen. Men først må vi skaffe rent vann til alle, sier Mary.

Apollonia Mathia (52)

– VI MÅ SIKRE MEDIENES FRIHET

– Good mooorning, everybody! Det er ingen tvil om hvem som kommer seilende gjennom porten til det gule murhuset i bydelen Hai Malakal i Juba, hovedstaden i Sør-Sudan. Den blå kjolen står som en foss omkring den tidligere journalisten, redaktøren og nå medieovervåkeren Apollonia.

– Jeg er like gammel som borgerkrigen, proklamerer Apollonia. Den uredde kvinnen er en av Sør-Sudans mest kjente journalister. Flere ganger har hun blitt kastet i fengsel for å ha stilt myndigheter eller sikkerhetstjenesten i et lite flatterende søkelys.

Kampviljen ligger til familien: Faren gikk med i Sør-Sudans første opprørsbevegelse Anya Nya, som ble dannet samtidig med Sudans selvstendighet i 1956. Moren tok med familien til Uganda, der de levde i eksil til 1978. Da dro de tilbake til Juba, der Apollonia har bodd siden.

– Under den andre runden av borgerkrigen (1983 til 2005, journ.anm) jobbet jeg som journalist i en kristen avis. Den var den eneste i Sør-Sudan, minnes Apollonia.

Samme dag som fredsavtalen ble undertegnet, ble avisa Juba Post opprettet. Der ble Apollonia ansatt og ble senere redaktør.

– Men det jeg egentlig ville, var å etablere en organisasjon for kvinnelige journalister. Vi blir nemlig svært marginaliserte i sørsudanske medier. Vi får ikke posisjoner og får ikke jobbe med ordentlige nyheter, sier Apollonia – som selv kanskje er unntaket som bekrefter regelen.

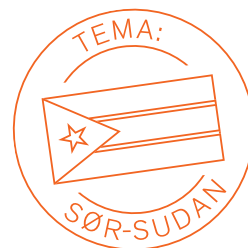
Med støtte av blant andre Norsk Folkehjelp ble organisasjonen Association of Mediawomen in Southern Sudan etablert i 2008, og i 2009 var de første kursene igangsatt. Hittil har 15 for kvinnelige journalister i Juba blitt kurset.

– Vi har planer om å utvide programmet til flere delstater, sier Apollonia.

Men først vil hun bruke tiden sin på å kjempe fram en ny medielov som sikrer medienes uavhengighet og redaksjonell frihet i Sør-Sudan, der flere nye aviser, TV-kanaler og en rekke radiostasjoner er etablert de siste årene.

– Dette er ekstremt viktig, sier hun. – I dag er det mye sensur, og vi har langt fra en reell pressefrihet. Med én gang vi sier noe negativt om myndighetene, blir vi arrestert, og radioen eller avisa blir stengt.

– Nå skal vi styre oss selv. Men skal vi bli et demokrati – eller et i praksis ettpartisystem, som i nord? Jeg vil slåss for et demokratisk og inkluderende flertpartisystem i Sør-Sudan, som er åpent og korrupsjonsfritt. Da spiller medienes frihet en enormt stor rolle. Vi må ha en ny medielov på plass før vi kan begynne å kjempe, slår Apollonia fast.

«I dag er det mye sensur, og vi har langt fra en reell pressefrihet. Med én gang vi sier noe negativt om myndighetene, blir vi arrestert.»

Herbal Line Naturlige pleieprodukter

Haibrusk Gel

Bygger opp ny brusk i leddene

Meget bra for de som hadde god virkning av Glukosamin Gelen.

Produktene fra Herbal Line får du kjøpt på helsekostene!

Life Sunkost NATURLIG VEL

MEDIPHARMA AS
Tlf: 69273545 www.medipharma.no

Norsk Sjømannsforbund

LA FOLK I LAOS RYDDE OPP BOMBENE SELV

Norsk Folkehjelp

Som Folkehjelper gjør du det mulig

I Laos gjør millioner av klasebomber skoleveier og jordbruksland livsfarlige. Trebarnsfaren Tia Vong frykter for sine barns liv når de går til skolen, og bombene hindrer familien fra å dyrke jorda. De trenger Folkehjelp. Folkehjelp handler om å støtte folk til selv å forandre sin hverdag. Som fast giver i Norsk Folkehjelp bidrar du blant annet til å utdanne Tia til å bli en av våre lokalt ansatte mineryddere. Med din støtte kan folk i Laos selv rydde landet for bomber, og gi barna sine en trygg skolevei.

Støtt oss fast – bli FOLKEHJELPER og gi 200 kr i måneden.
Se www.folkehjelper.no eller ring oss på 22 03 77 00

Indianerkvinnene seirer i Colombia

– Det er mange år siden jeg begynte å jobbe for å fremme kvinners rettigheter her i Mayabangloma. Den gangen visste vi ingenting. Vi ble ikke respektert. Mennene var machister og beordret oss rundt, forteller Luz Marina Epieyu. Hun er en av de eldre kvinnene i landsbygda. Ikledd turkis, tradisjonell kjole, mørkeblått tørkle, rouge i kinnene og selvlagde smykker rundt halsen og i ørene, er hun slående vakker.

TEKST OG FOTO Helle Berggrav Hanssen

MAYABANGLOMA ER ET selvstyrt indianerterritorium i provinsen Guajira, mellom Sierra Nevada-fjellene og grensen til Venezuela. Befolkningen her tilhører Wajuu. Her bor det ca. 1400 innbyggere i spredte bosetninger. Selvstyret innebærer at de har rett til å styre området basert på egne tradisjoner og leve i pakt med egen kultur.

Wajuu-folket holder til på begge sider av grensen mot Venezuela, de er en av Colombias største urbefolkninger, og et folk det knyttes mange fordommer til. De er kjent for at de aldri har blitt satt under kontroll av verken kolonimakt eller andre makter og for at de smugler det meste som kan fraktes inn og ut fra det Karibiske hav og frem og tilbake over grensen til Venezuela.

Vi sitter i skyggen i lumaen, et tradisjonelt utendørs samlingsrom uten vegger, med støpt gulv og tak av kaktusblader. Utenfor steker solen, en fönvind blåser over de uendelige, tørre slettene. Arelis jager geitene når brekingen overdøyer samtalen.

– Det var kvinnene som tok initiativ til politisk og kulturell skoling her i Mayabangloma, forteller Arelis Uriana. Hun tilhører den yngre generasjon og er i motsetning til Luz moderne kledd med

rød t-skjorte og dongeribukser. Sammen med Luz tok hun initiativ til å invitere EFIN til Mayabangloma.

EFIN (den nasjonale skolen for urbefolkning) er utdanningsprogrammet til ONIC. De har utviklet utdanningsmoduler for politisk og kulturell skoling av ledere og medlemmer av medlemsorganisasjonene. EFIN er en mobil utdanningsinstitusjon, som innebærer at skolen kommer til folket, folket trenger ikke reise til skolen. Gjennom skoleringsprogrammet lærer man om temaer knyttet til selvstyre, nasjonale og internasjonale lover og regler knyttet til urbefolkning, kulturelle tradisjoner og kvinners rettigheter. EFIN benytter seg av deltakende metoder og tar utgangspunkt i deltakernes egne ønsker og behov.

– Gjennom skoleringsprogrammet fikk vi mer selvtilitt. Vi skjønnte at vi ikke var avhengig av menn for alt mulig. Ikke minst fikk vi kunnskap og selvtilitt til å organisere oss som kvinner på ulike måter, forteller Luz.

Arelis er ikke i tvil: – EFIN har bidratt til å styrke indianerkvinnenes deltakelse! Nå har vi vårt eget organisatoriske og politiske rom lokalt, regionalt,

PÅ KARTET

LENGST TIL VENSTRE: Luz Marina Epieyu og andre kvinner i Maya-bangloma har gjennom opplæring fått kunnskap og tillit til å organisere seg.

OVER: Lunsjpause under skoleringsprogrammet for kvinner i Maya-bangloma.

TIL VENSTRE: EFIN-teamet – Arelis i midten.

nasjonalt og internasjonalt. Det er kvinnene selv som har skapt dette rommet! Kampen for å sikre anerkjennelse og respekt har vært tøff og krevende. Det vet jeg, for jeg var med på det!

NASJONALT KVINNERÅD

– Hos noen urfolksgupper, som Uwa, var det tidligere utenkelig at kvinner deltok på møter, men nå har de en kvinnelig kandidat til kommunestyret, forteller Dora Tavera, en lederskikkelse i arbeidet for å styrke kvinners deltakelse i det colombianske samfunnet.

– Det er fremdeles motstand mot kvinners deltakelse blant urfolksgupper i Colombia, men mye har endret seg til det bedre, forteller hun.

ONIC (den nasjonale urfolksorganisasjonen i Colombia) er en paraplyorganisasjon som samler urfolksorganisasjoner fra hele landet. Dora Tavera, av Pijao-folket, har hatt vervet som leder for organisasjonen «Kvinner, familie og generasjoner» siden 2007. Hun er eneste kvinnelige representant i ONICs nasjonale råd.

– Jeg begynte å engasjere meg som ungdom. Etter hvert fikk jeg stadig

større oppgaver inntil jeg ble valgt til guvernør for lokalsamfunnet mitt, forteller Dora. – Men det er få kvinner med formelle lederverv, fortsetter hun, da jeg ble valgt var vi fem kvinnelige av hundre guvernører i vårt område!

– Det var først i 2007 at spørsmålet om kvinners deltakelse og medbestemmelsesrett ble satt ordentlig på dagsordenen i ONIC, forteller Dora. Stemmen er mild, men bestemt. – Endelig har kvinnesak samme status som helse, utdanning og jus!

Nå er et nasjonalt råd for kvinner etablert, med ti representanter fra de ulike regionene i landet. – Det er et problem at kvinnelige representanter, på alle nivåer i ONIC, ofte blir overlatt til seg selv av de mannlige representantene. Dora snakker av erfaring. – Hensikten med det nasjonale kvinnerådet er å styrke oppfølgingen av kvinnegruppene lokalt generelt, og valgte kvinnelige representanter spesielt.

De viktigste arbeidsområdene for Dora og kvinnerådet har vært å styrke kvinners deltakelse og medbestemmelse lokalt, regional og nasjonalt, og å sikre at utfordringer kvinner er spesielt opptatt

av settes på dagsordenen. – Seksuelle overgrep mot kvinner, utført av alle de væpnede gruppene i konflikten i Colombia, har fått altfor lite oppmerksomhet tidligere, sier Dora. – Andre temaer vi ønsker økt fokus på er vold mot kvinner i hjemmet og politisk diskriminering av kvinner.

Intervjuene med Dora Tavera, Luz Marina Epieyu og with Arelis Uriana fant sted under et feltbesøk til to uavhengige indianerområder: Mayabangloma i Guajira-provinsen og Cristiania i Antioquia-provinsen, i januar 2011.

ONIC ble etablert i 1982. Deres skole, EFIN, ble etablert i 2004. Norsk Folkehjelp har støttet organisasjonen siden 2004. Støtten har hovedsaklig gått til utviklingen av EFIN.

Støtt oss fast – bli FOLKEHJELPER og gi 200 kr i måneden.
Se www.folkehjelper.no eller ring oss på 22 03 77 00

Norsk Folkehjelp

Norsk
nærings- og
ytelsesmiddelarbeiderforbund

Arbeidersamfunnets plass 1 Postboks 8719 Youngstorget, 0028 Oslo
Tlf: 23 10 29 60 www.nnn.no

Fellesorganisasjonen støtter Norsk Folkehjelps arbeid

Fellesorganisasjonen (FO) er et fagforbund som organiserer mer enn 22.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere, velferdsarbeidere og studenter. FOs hovedmål er å bedre medlemmenes lønns- og arbeidsforhold, drive helse- og sosialpolitisk påvirkningsarbeid og yrkesfaglig aktivitet. Forbundet er også aktivt i internasjonalt solidaritetsarbeid.

Fellesforbundet

Avdeling 850
Oslo Grafiske Fagforening

Norsk Folkehjelp takker for støtten fra lokale klubber og foreninger

Fellesforbundet

EL & IT FORBUNDET

Norsk Tjenestemannslag

Fellesforbundet
marinestasjonens
Fagforening

EL & IT
Elektroarbeidernes
Fagforening

NTL Norsk Medisinaldepot Avd. 54

Fellesforbundet
Avd. 25 Stavanger

EL & IT FORBUNDET

Trøndelag

NTL Norges Bank

Fellesforbundet
Avd. 5 Bergen

EL & IT FORBUNDET

Rogaland

NTL Skatt

Tofte og Hurum
Fagforening

NTL Miljøvern-
departementet

Norsk Jernbaneforbund
Møllergt. 10, 0179 Oslo

HANDEL OG KONTOR I NORGE

KONGSBERG

Et godt arbeidsmiljø
og topp sikkerhet
– to sider av samme sak

Norsk Lokomotivmannsforbund

Aktietrykkeriet a.s

www.aktietrykkeriet.no • Tlf: 63 88 73 00

NetCom

Norsk Protein

– ledd i næringskjeden

www.norskprotein.no

bama

FMC
FMC BioPolymer

RI
RANDEM & HÜBERT AS
VENTILASJON OG KLIMA
SIDEN 1935

detecting risk

Norsk Folkehjelp takker sine hovedsamarbeidspartnere

OM NORSK FOLKEHJELP

Norsk Folkehjelp er en medlemsorganisasjon, og medlemmenes frivillige innsats er en viktig del av vårt fundament. Rundt 12 000 medlemmer er organisert i lokale lag over hele landet. Sanitetsarbeid, førstehjelp, fjellredning og katastrofearbeid er sentrale deler av lagenes virksomhet.

OM APPELL

Appell er et fagblad for Norsk Folkehjelps medlemmer, ansatte, samarbeidspartnere og støttespillere. Formålet med Appell er å formidle Norsk Folkehjelps synspunkter og bidra til intern og ekstern debatt omkring de standpunkt organisasjonen tar. Appell skal ha en fri og kritisk dekning av Norsk Folkehjelps aktiviteter nasjonalt og internasjonalt og etterstrebe å gi et realistisk bilde av resultatene av Norsk Folkehjelps arbeid og ressursinnsats.

HER FINNER DU OSS

Norsk Folkehjelps regionkontorer nåes på tlf.: 22 03 77 00

REGION NORD

Skippergt. 41, Postboks 6166,
9291 TROMSØ
regionkontoret.nord@npaid.org

REGION MIDT-NORGE

Folkets Hus, Olav Tryggvassonsgt. 5
Postboks 172 Sentrum,
7401 TRONDHEIM
regionkontoret.midt@npaid.org

REGION VEST

Teatergt. 34, 5015 BERGEN
regionkontoret.vest@npaid.org

REGION SØR-VEST

Folkets Hus, Jens Zetlitzgt. 21,
4008 STAVANGER
regionkontoret.sor.vest@npaid.org

REGION SØR-ØST

Farmannsveien 3, 3111 TØNSBERG
regionkontoret.sor.ost@npaid.org

REGION ØST OG KURSKONTORET

Nyveien 24, Hunndalen,
Serviceboks 55, 2809 GJØVIK
regionkontoret.ost@npaid.org
kurs@npaid.org

- Rettferdig tilgang til naturressursar i Sudan

- Det er ein direkte samanheng mellom fattigdom og mangel på kontroll over naturressursar som land og vatn.

Industri Energi støttar Norsk Folkehjelp sitt arbeid i Sudan, og bidreg med 1 million kroner over ein 4-års periode. Norsk Folkehjelp samarbeidar med lokale styresmakter og partnerar i Sør-Sudan for å sikre folk rettferdig tilgang til naturressursar. Det er også viktig å styrkje folket sin rett til å delta i politiske prosessar. Målet er å bidra til utvikling av eit politisk rammeverk der lokalbefolkninga kan vere med å bestemme korleis ressursane vert fordelt. Det er ein direkte samanheng mellom fattigdom og mangel på kontroll over naturressursar som land og vatn. I Sudan-programmet bidreg Industri Energi til sosial og økonomisk utvikling.

Industri Energi

Fagforbundet for industri og energi

